ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)

της 27ης Σεπτεμβρίου 2012*

«Ανταγωνισμός — Συμπράξεις — Ολλανδική αγορά της πίσσας οδοποιίας — Απόφαση διαπιστώνουσα παράβαση του άρθρου 81 ΕΚ — Καταλογισμός της παραβάσεως — Πρόστιμα — Συνεργασία κατά τη διοικητική διαδικασία — Σημαντική πρόσθετη αποδεικτική αξία — Ίση μεταχείριση»

Στην υπόθεση T-347/06,

Nynäs Petroleum AB, με έδρα τη Στοκχόλμη (Σουηδία),

Nynas Belgium AB, με έδρα τη Στοκχόλμη,

εκπροσωπούμενη από τους A. Howard, barrister, M. Dean και D. McGowan, solicitors,

προσφεύγουσες,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τον F. Castillo de la Torre, επικουρούμενο από τον L. Gyselen, δικηγόρο,

καθής,

με αντικείμενο αίτημα ακυρώσεως της αποφάσεως C(2006) 4090 τελικό της Επιτροπής, της 13ης Σεπτεμβρίου 2006, σχετικά με διαδικασία βάσει του άρθρου 81 [ΕΚ] [υπόθεση COMP/F/38.456 – Πίσσα (Κάτω Χώρες)] ως προς τις προσφεύγουσες και, επικουρικώς, αίτημα μειώσεως του προστίμου που τους επιβλήθηκε με την εν λόγω απόφαση,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Jaeger, Πρόεδρο, N. Wahl και S. Soldevila Fragoso (εισηγητή), δικαστές,

γραμματέας: N. Rosner, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 15ης Ιουνίου 2011,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

1 Κύρια δραστηριότητα του ομίλου Nynas είναι η παραγωγή και η εμπορία πίσσας και ναφθενικών ελαίων. Η σουηδική εταιρία Nynäs Petroleum AB (στο εξής: Nynäs AB), μητρική εταιρία του ομίλου Nynas ασκούσε τις δραστηριότητές της στον κλάδο της πίσσας στην ηπειρωτική Ευρώπη μέσω της εξ ολοκλήρου ανήκουσας σε αυτήν βελγικής εταιρίας Nynas NV/SA (στο εξής: Nynas NV), η οποία παρήγαγε πίσσα σε διυλιστήριο στην Αμβέρσα (Βέλγιο), διαθέτοντας μέρος της παραγωγής στην αγορά των Κάτω Χωρών. Στις 14 Φεβρουαρίου 2003 ο κλάδος της εμπορίας πίσσας της Nynas NV στην Ευρώπη μεταβιβάστηκε στη Nynas Belgium AB (στο εξής: Nynas Belgium), σουηδική εταιρία ανήκουσα εξ ολοκλήρου στη Nynäs AB. Στις 31 Δεκεμβρίου 2007 το ενεργητικό της Nynas Belgium μεταβιβάστηκε στη Nynas NV, πλην όμως η Nynas Belgium εξακολουθεί να κατέχει το 99,99 % των μετοχών της Nynas NV.

2 Με έγγραφο της 20ής Ιουνίου 2002 η εταιρία British Petroleum (στο εξής: BP) ενημέρωσε την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικά με την ύπαρξη συμπράξεως στην αγορά της πίσσας οδοποιίας στις Κάτω Χώρες και υπέβαλε αίτημα απαλλαγής από το πρόστιμο, σύμφωνα με τις διατάξεις της ανακοινώσεως της Επιτροπής της 19ης Φεβρουαρίου 2002, σχετικά με τη μη επιβολή και τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων (ΕΕ C 45, σ. 3, στο εξής: ανακοίνωση περί συνεργασίας).

3 Στις 1 και 2 Οκτωβρίου 2002 η Επιτροπή διενήργησε αιφνίδιους ελέγχους, μεταξύ άλλων, στα γραφεία της Nynas NV. Στις 30 Ιουνίου 2003 η Επιτροπή απέστειλε αιτήσεις παροχής πληροφοριακών στοιχείων σε διάφορες εταιρίες, μεταξύ των οποίων και η Nynas NV. Όταν η Nynas Belgium της γνωστοποίησε ότι είχε εξαγοράσει τον κλάδο της πίσσας της Nynas NV, η Επιτροπή της απέστειλε νέα αίτηση παροχής πληροφοριών στις 23 Ιουλίου 2003, στην οποία η εταιρία αυτή απάντησε στις 2 Οκτωβρίου 2003. Η Επιτροπή απέστειλε νέα αίτηση παροχής πληροφοριών στις 10 Φεβρουαρίου 2004, στην οποία η Nynäs AB απάντησε στις 25 Μαρτίου 2004, και, τέλος, ακόμη μία στις 5 Απριλίου 2004, στην οποία η Nynas Belgium απάντησε στις 22 Μαΐου 2004 και συμπληρωματικά στις 19 Οκτωβρίου 2004.

4 Στις 18 Οκτωβρίου 2004 η Επιτροπή κίνησε τη σχετική διαδικασία και εξέδωσε ανακοίνωση αιτιάσεων, την οποία απεύθυνε στις 19 Οκτωβρίου 2004 σε διάφορες εταιρίες, συμπεριλαμβανομένων των Nynäs AB και Nynas Belgium. Στις 24 Μαΐου 2005 οι προσφεύγουσες απάντησαν χωριστά στην εν λόγω ανακοίνωση αιτιάσεων.

5 Κατόπιν ακροάσεως των εμπλεκομένων εταιριών στις 15 και 16 Ιουνίου 2005, οι προσφεύγουσες προέβησαν σε διευκρινίσεις όσον αφορά τις δηλώσεις τους σχετικά με την ExxonMobil, εταιρία εμπορίας πίσσας που δεν είχε εμπλακεί στη διαδικασία, δηλώσεις οι οποίες είχαν χρησιμοποιηθεί στην ανακοίνωση αιτιάσεων και είχαν αμφισβητηθεί από πολλούς μετέχοντες στην ακρόαση. Οι διευκρινίσεις αυτές κοινοποιήθηκαν σε όλους τους μετέχοντες στην ακρόαση, προκαλώντας πολλές αντιδράσεις.

6 Στις 13 Σεπτεμβρίου 2006 η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση C (2006) 4090 τελικό, σχετικά με διαδικασία βάσει του άρθρου 81 [ΕΚ] [υπόθεση COMP/F/38.456 – Πίσσα (Κάτω Χώρες)] (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), περίληψη της οποίας δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* της 28ης Ιουλίου 2007 (ΕΕ L 196, σ. 40) και η οποία κοινοποιήθηκε στις προσφεύγουσες στις 26 Σεπτεμβρίου 2006.

7 Σύμφωνα με την προσβαλλόμενη απόφαση, οι εταιρίες προς τις οποίες αυτή απευθύνεται μετέσχον σε ενιαία και συνεχή παράβαση του άρθρου 81 ΕΚ, η οποία συνίστατο στον από κοινού τακτικό καθορισμό, κατά τα επίμαχα χρονικά διαστήματα, όσον αφορά την πώληση και την αγορά πίσσας

οδοποιίας στις Κάτω Χώρες, ενιαίας εκπτώσεως επί της μικτής τιμής πωλήσεως για τους μετέχοντες στη σύμπραξη κατασκευαστές έργων οδοποιίας και μειωμένης ανώτατης εκπτώσεως για τους λοιπούς κατασκευαστές έργων οδοποιίας.

8 Στις προσφεύγουσες καταλογίστηκε ευθύνη για συμμετοχή στην παράβαση αυτή κατά το διάστημα μεταξύ 1ης Απριλίου 1994 και 15ης Απριλίου 2002 και τους επιβλήθηκε από κοινού πρόστιμο 13,5 εκατομμυρίων ευρώ.

9 Όσον αφορά τον υπολογισμό του προστίμου, η Επιτροπή χαρακτήρισε την παράβαση πολύ σοβαρή, λόγω της φύσεώς της και παρά την περιορισμένη γεωγραφική έκταση της συγκεκριμένης αγοράς (αιτιολογική σκέψη 316 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

10 Προκειμένου να συνεκτιμηθεί η ιδιαίτερη σημασία της παράνομης συμπεριφοράς εκάστης μετέχουσας στη σύμπραξη επιχειρήσεως και της πραγματικής επιπτώσεώς της στον ανταγωνισμό, η Επιτροπή διαχώρισε τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις ανάλογα με τη σχετική σημασία εκάστης στη συγκεκριμένη αγορά, με κριτήριο τα μερίδια αγοράς, κατατάσσοντάς τις σε έξι κατηγορίες.

11 Βάσει των στοιχείων αυτών, η Επιτροπή όρισε το βασικό ποσό του προστίμου σε 7,5 εκατομμύρια ευρώ ως προς τις προσφεύγουσες (αιτιολογική σκέψη 322 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

12 Όσον αφορά τη διάρκεια της παραβάσεως, η Επιτροπή εκτίμησε ότι η παράβαση στην οποία υπέπεσαν οι προσφεύγουσες είχε μεγάλη διάρκεια, μεγαλύτερη των πέντε ετών, και ότι η παράβαση διάρκεσε από την 1η Απριλίου 1994 έως τις 15 Απριλίου 2002, για τον λόγο δε αυτόν αύξησε το βασικό ποσό του προστίμου κατά 80 % (αιτιολογική σκέψη 326 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Το βασικό ποσό του προστίμου καθορίστηκε ως προς τις προσφεύγουσες, βάσει της σοβαρότητας και της διάρκειας της παραβάσεως, σε 13,5 εκατομμύρια ευρώ (αιτιολογική σκέψη 335 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

13 Η Επιτροπή θεώρησε ότι δεν συντρέχει καμία επιβαρυντική περίσταση ως προς τις προσφεύγουσες. Εξάλλου, δεν δέχθηκε καμία ελαφρυντική περίσταση ως προς τις προσφεύγουσες, καθώς εκτίμησε ότι δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη συναφώς η ενδεχόμενη ύπαρξη τρίτου επιπέδου συμπράξεως χωρίς τη συμμετοχή της επιχειρήσεως Nynas (στο εξής: Nynas) (αιτιολογική σκέψη 354 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Τέλος, η Επιτροπή απέρριψε το αίτημα των προσφευγουσών να χαρακτηριστεί ως ελαφρυντική περίσταση η συνεργασία τους με την Επιτροπή, συνεργασία η οποία συνίστατο σε απαντήσεις στις αιτήσεις παροχής πληροφοριών, στην παραδοχή των πραγματικών περιστατικών και στην άσκηση πολιτικής κυρώσεων και προληπτικής πολιτικής ως προς το ζήτημα αυτό (αιτιολογικές σκέψεις 367 έως 371 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

14 Η Επιτροπή δεν εφάρμοσε την ανακοίνωση περί συνεργασίας του 2002, εκτιμώντας ότι τα προσκομισθέντα από τις προσφεύγουσες πληροφοριακά στοιχεία δεν είχαν σημαντική πρόσθετη αποδεικτική αξία (αιτιολογικές σκέψεις 389 έως 393 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

15 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 4 Δεκεμβρίου 2006 οι προσφεύγουσες άσκησαν την υπό κρίση προσφυγή.

16 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο (έκτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία και, στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας του άρθρου 64 του Κανονισμού Διαδικασίας, κάλεσε τους διαδίκους να καταθέσουν ορισμένα έγγραφα και τους έθεσε ερωτήσεις. Οι διάδικοι ανταποκρίθηκαν εμπρόθεσμα στα αιτήματα αυτά.

17 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 15ης Ιουνίου 2011.

18 Λόγω κωλύματος ενός μέλους του έκτου τμήματος να μετάσχει στην εκδίκαση της υπό κρίση υποθέσεως, ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου όρισε εαυτόν, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 32, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, προς συμπλήρωση της συνθέσεως του τμήματος.

19 Με διάταξη της 18ης Νοεμβρίου 2011 το Γενικό Δικαστήριο (έκτο τμήμα), με τη νέα του σύνθεση, διέταξε την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας και οι διάδικοι ενημερώθηκαν ότι θα αγορεύσουν κατά τη διάρκεια νέας επ' ακροατηρίου συζητήσεως.

20 Με έγγραφα της 25ης και της 28ης Νοεμβρίου 2011, αντιστοίχως, η Επιτροπή και οι προσφεύγουσες γνωστοποίησαν στο Γενικό Δικαστήριο ότι δεν επιθυμούν να αγορεύσουν εκ νέου.

21 Κατά συνέπεια, ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου αποφάσισε να περατώσει την προφορική διαδικασία.

22 Οι προσφεύγουσες ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο:

— να ακυρώσει το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως κατά το μέρος που καταλογίζεται στη Nynäs AB εις ολόκληρον ευθύνη για την παράβαση,

— να ακυρώσει το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως κατά το μέρος που τους επιβάλλεται πρόστιμο ύψους 13,5 εκατομμυρίων ευρώ ή, επικουρικώς, να μειώσει το πρόστιμο σε εύλογο ύψος·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

23 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

1. *Επί του αιτήματος περί ακυρώσεως του άρθρου 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως*

24 Προς στήριξη του αιτήματός τους περί ακυρώσεως του άρθρου 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως οι προσφεύγουσες προβάλλουν έναν μόνο λόγο ακυρώσεως, σχετικά με πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως και πλάνη περί το δίκαιο στις οποίες υπέπεσε η Επιτροπή καταλογίζοντας στη Nynäs AB ευθύνη για τη θυγατρική Nynas NV.

Σχετικά με την πλάνη περί το δίκαιο

Επιχειρήματα των διαδίκων

25 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή εφάρμοσε εσφαλμένα τη νομολογία σχετικά με τον καταλογισμό των ενεργειών της θυγατρικής στη μητρική εταιρία (απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Νοεμβρίου 2000, C-286/98 P, Stora Kopparbergs Bergslags κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-9925, σκέψεις 27 έως 30) και ότι, για να καταλογιστεί στη μητρική εταιρία ευθύνη για τις αντίθετες προς τους κανόνες του ανταγωνισμού ενέργειες της θυγατρικής, θα πρέπει η μητρική εταιρία να έχει όντως εμπλακεί στις ενέργειες αυτές.

26 Ωστόσο, απαντώντας σε έγγραφη ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου, σχετικά με τη νομολογία που απορρέει από τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 10ης Σεπτεμβρίου 2009, C-97/08 P, Akzo Nobel κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 2009, σ. I-8237), και της 20ής Ιανουαρίου 2011, C-90/09 P, General Química κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 2011, σ. I-1), οι προσφεύγουσες απέσυραν τα επιχειρήματα που προέβαλαν στο πλαίσιο του πρώτου σκέλους του μοναδικού λόγου ακυρώσεως, σχετικά με την ερμηνεία της νομολογίας που απορρέει από την απόφαση Stora Kopparbergs Bergslags κατά Επιτροπής, σκέψη 25 ανωτέρω, πράγμα που το Γενικό Δικαστήριο έλαβε υπόψη του. Ενέμεινε, ωστόσο, στα επιχειρήματα σχετικά με τον τρόπο ανατροπής του τεκμηρίου ασκήσεως αποφασιστικής επιρροής από τη μητρική εταιρία επί της θυγατρικής που της ανήκει εξ ολοκλήρου.

27 Συγκεκριμένα, οι προσφεύγουσες επισημαίνουν ότι το τεκμήριο ότι η μητρική εταιρία ασκεί αποφασιστική επιρροή επί των θυγατρικών της ανατρέπεται εφόσον η μητρική εταιρία αποδείξει ότι η θυγατρική ενεργεί αυτοτελώς. Η Επιτροπή, όμως, ερμήνευσε εσφαλμένα τη νομολογία, απαιτώντας να αποδείξει η μητρική εταιρία ότι δεν χρησιμοποίησε την αποφασιστική επιρροή που διαθέτει επί της θυγατρικής της και ότι όλες οι στρατηγικής σημασίας αποφάσεις ελήφθησαν από τη θυγατρική, χωρίς η ίδια να ερωτηθεί. Τέτοιες αποδείξεις είναι πρακτικά αδύνατον να προσκομιστούν και η απαίτηση αυτή της Επιτροπής παραβιάζει την αρχή της προσωποπαγούς ευθύνης (απόφαση του Πρωτοδικείου της 13ης Δεκεμβρίου 2001, T-45/98 και T-47/98, Krupp Thyssen Stainless και Acciai speciali Terni κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. II-3757, σκέψη 63).

28 Οι προσφεύγουσες προβάλλουν, συγκεκριμένα, ότι η μητρική εταιρία είναι πάντα υποχρεωμένη να ασκεί επιρροή, έστω περιορισμένη, επί της θυγατρικής. Διευκρινίζουν ότι, για την προστασία των μετόχων και των τρίτων, η σουηδική νομοθεσία υποχρεώνει τις μητρικές εταιρίες να εκπληρώνουν ορισμένες υποχρεώσεις όσον αφορά τον έλεγχο επί των θυγατρικών τους, όπως είναι η έγκριση συναλλαγών με αξία που υπερβαίνει ορισμένο όριο, η τήρηση ορισμένων υποχρεώσεων ως προς την εσωτερική πληροφόρηση ή η κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Απόκειται, συνεπώς, στην Επιτροπή να εκτιμήσει, κατά τρόπο ειδικό και συγκεκριμένο, αν η μητρική εταιρία ασκεί αποφασιστική επιρροή επί της πρακτικής που ακολουθεί η θυγατρική στη συγκεκριμένη αγορά.

29 Η Επιτροπή αντικρούει τα επιχειρήματα των προσφευγουσών.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

30 Με την προσβαλλόμενη απόφαση (αιτιολογικές σκέψεις 252 έως 264) η Επιτροπή εκτίμησε ότι το νομικό πρόσωπο που μετείχε ευθέως στην παράβαση ήταν η Nynas NV, πλην όμως η Nynäs AB, ως μητρική εταιρία που κατέχει το 100 % των μετοχών της θυγατρικής, είχε τη δυνατότητα να ασκεί αποφασιστική επιρροή επί της εμπορικής πολιτικής της κατά τη διάρκεια της παραβάσεως.

31 Υπενθυμίζεται, καταρχάς, ότι το δίκαιο του ανταγωνισμού της Ένωσης αφορά τις δραστηριότητες επιχειρήσεων (απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Ιανουαρίου 2004, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P και C-219/00 P, Aalborg Portland κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. I-123, σκέψη 59) και ότι ο όρος «επιχείρηση», κατά την έννοια του άρθρου 81 ΕΚ, περιλαμβάνει οικονομικές οντότητες που συνίστανται καθεμία σε μια ενιαία οργάνωση προσωπικών, υλικών και άυλων στοιχείων, τα οποία έχουν ταχθεί στη διαρκή επιδίωξη ορισμένου οικονομικού σκοπού, η οποία οργάνωση δύναται να συντελέσει στη διάπραξη παραβάσεως προβλεπομένης από τη διάταξη αυτή (απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 20ής Μαρτίου 2002, T-9/99, HFB κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-1487, σκέψη 54 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Ο όρος «επιχείρηση», εντασσόμενος στο ίδιο πλαίσιο, νοείται ως οικονομική ενότητα, έστω και αν από νομική άποψη η οικονομική αυτή ενότητα αποτελείται από περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα (απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Δεκεμβρίου 2006, C-217/05, Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio, Συλλογή 2006, σ. I-11987, σκέψη 40).

32 Η αντίθετη στους κανόνες ανταγωνισμού συμπεριφορά μιας επιχείρησης μπορεί να καταλογιστεί σε άλλη όταν η πρώτη δεν έχει καθορίσει αυτοτελώς τη συμπεριφορά της στην αγορά, αλλά έχει κατ' ουσίαν ακολουθήσει εντολές της δεύτερης, λαμβανομένων ιδίως υπόψη των οικονομικών και νομικών δεσμών που τις συνδέουν (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 16ης Νοεμβρίου 2000, C-294/98 P, Metsä-Serla κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-10065, σκέψη 27, της 28ης Ιουνίου 2005, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P έως C-208/02 P και C-213/02 P, Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. I-5425, σκέψη 117, και Akzo Nobel κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 26 ανωτέρω, σκέψη 58). Επομένως, η συμπεριφορά μιας θυγατρικής μπορεί να καταλογισθεί στη μητρική εταιρία οσάκις η θυγατρική δεν καθορίζει αυτοτελώς τη συμπεριφορά της στην αγορά, αλλά εφαρμόζει ουσιαστικά τις εντολές της μητρικής εταιρίας, οπότε οι δύο αυτές εταιρίες αποτελούν ενιαία οικονομική οντότητα (απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Ιουλίου 1972, 48/69, Imperial Chemical Industries κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 99, σκέψεις 133 και 134).

33 Επομένως, αυτό το οποίο παρέχει τη δυνατότητα στην Επιτροπή να απευθύνει μιαν απόφαση επιβάλλουσα πρόστιμα σε μητρική εταιρία ομίλου εταιριών δεν είναι η εκ μέρους της μητρικής παρακίνηση της θυγατρικής της να διαπράξει παράβαση ούτε, κατά μείζονα λόγο, η εμπλοκή της πρώτης στην παράβαση, αλλά το γεγονός ότι αυτές αποτελούν ενιαία επιχείρηση κατά την προαναφερθείσα έννοια. Συγκεκριμένα, υπενθυμίζεται ότι, κατά το κοινοτικό δίκαιο του ανταγωνισμού, εταιρίες που ανήκουν στον ίδιο όμιλο, εάν δεν καθορίζουν αυτοτελώς τη συμπεριφορά τους στην αγορά, αποτελούν ενιαία οικονομική οντότητα και, επομένως, επιχείρηση, κατά την έννοια των άρθρων 81 ΕΚ και 82 ΕΚ (απόφαση του Πρωτοδικείου της 30ής Σεπτεμβρίου 2003, T-203/01, Michelin κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-4071, σκέψη 290).

34 Στην ιδιαίτερη περίπτωση που η θυγατρική που έχει διαπράξει την παράβαση ανήκει εξ ολοκλήρου στη μητρική εταιρία, αφενός, η εν λόγω μητρική εταιρία έχει τη δυνατότητα ασκήσεως αποφασιστικής επιρροής επί της θυγατρικής, αφετέρου, τεκμαίρεται μαχητώς ότι η εν λόγω εταιρία όντως ασκεί τέτοια επιρροή (βλ. απόφαση Akzo Nobel κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 37 ανωτέρω, σκέψη 60 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

35 Υπό τις συνθήκες αυτές, εφόσον η Επιτροπή αποδείξει ότι η θυγατρική ανήκει εξ ολοκλήρου στη μητρική εταιρία, γίνεται κατά τεκμήριο δεκτό ότι η μητρική ασκεί αποφασιστική επιρροή επί της εμπορικής πολιτικής της θυγατρικής. Περαιτέρω, η Επιτροπή μπορεί να θεωρήσει ότι η μητρική εταιρία ευθύνεται εις ολόκληρον για την καταβολή του επιβληθέντος στη θυγατρική προστίμου, εκτός αν η εν λόγω εταιρία, στην οποία απόκειται να ανατρέψει το τεκμήριο αυτό, προσκομίσει στοιχεία ικανά να αποδείξουν ότι η θυγατρική της ενεργεί αυτοτελώς στην αγορά (αποφάσεις Stora Kopparbergs Bergslags κατά Επιτροπής, σκέψη 25 ανωτέρω, σκέψη 29, και Akzo Nobel κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 26 ανωτέρω, σκέψη 61).

36 Οι προσφεύγουσες φρονούν ότι ο τρόπος με τον οποίον η Επιτροπή ερμηνεύει το τεκμήριο ασκήσεως αποφασιστικής επιρροής από τη μητρική εταιρία επί της θυγατρικής που της ανήκει εξ ολοκλήρου καθιστά το τεκμήριο αυτό αμάχητο.

37 Πάντως, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι, προς ανατροπή του τεκμηρίου ότι η μητρική εταιρία ασκεί αποφασιστική επιρροή επί της θυγατρικής που της ανήκει εξ ολοκλήρου, η μητρική εταιρία πρέπει να θέσει υπόψη της Επιτροπής και κατόπιν, ενδεχομένως, του δικαστή της Ένωσης στοιχεία σχετικά με τις μεταξύ τους οργανωτικές, οικονομικές και νομικές σχέσεις, τα οποία αποδεικνύουν ότι δεν συναποτελεί, με τη θυγατρική της, ενιαία οικονομική οντότητα και τα οποία ενδέχεται να διαφέρουν ανάλογα με την περίπτωση και, συνεπώς, δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο εξαντλητικής απαρίθμησης (αποφάσεις Akzo Nobel κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 26 ανωτέρω, σκέψη 65, και General Química κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 26 ανωτέρω, σκέψεις 51 και 52). Επομένως, αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, το τεκμήριο είναι μαχητό και απόκειται σε αυτές να το ανατρέψουν.

38 Οι προσφεύγουσες προβάλλουν ακόμη ότι, λόγω των υποχρεώσεων που υπέχει η μητρική εταιρία από την εθνική νομοθεσία, καθίσταται αδύνατη η ανατροπή του τεκμηρίου ασκήσεως αποφασιστικής επιρροής επί θυγατρικής. Υπενθυμίζεται, ωστόσο, ότι δεν μπορεί μια εταιρία να αποφύγει την εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης, επικαλούμενη διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας, καθώς οι νομικές έννοιες που χρησιμοποιούνται στο δίκαιο της Ένωσης πρέπει κατ' αρχήν να ερμηνεύονται και να εφαρμόζονται κατά τρόπο ομοιόμορφο σε όλη την Ένωση (απόφαση του Δικαστηρίου της 1ης Φεβρουαρίου 1972, 49/71, Hagen, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 1, σκέψη 6). Εν πάση περιπτώσει, βάσει των αρχών που προαναφέρθηκαν σχετικά με το συγκεκριμένο τεκμήριο και τα κριτήρια που πρέπει να πληρούνται για την ανατροπή του, γίνεται δεκτό ότι τα στοιχεία σχετικά με τις υποχρεώσεις που υπέχουν οι μητρικές εταιρίες από τη σουηδική νομοθεσία ως προς τις θυγατρικές τους, με τα οποία επιδιώκεται η εξασφάλιση στενού ελέγχου επί των θυγατρικών, προς προστασία των μετόχων και των τρίτων, ενισχύουν το τεκμήριο που εφάρμοσε η Επιτροπή ως προς τη Nynäs AB, όσον αφορά τον έλεγχο που αυτή ασκεί επί της θυγατρικής Nynas NV.

39 Τέλος, οι προσφεύγουσες φρονούν ότι ο τρόπος με τον οποίο η Επιτροπή ερμηνεύει το τεκμήριο ασκήσεως αποφασιστικής επιρροής από τη μητρική εταιρία επί της θυγατρικής που της ανήκει εξ ολοκλήρου είναι αντίθετος προς την αρχή της προσωποπαγούς ευθύνης. Οι προσφεύγουσες επικαλούνται τη νομολογία που απορρέει από την απόφαση Krupp Thyssen Stainless και Acciai speciali Terni κατά Επιτροπής, σκέψη 27 ανωτέρω, κατά την οποία το φυσικό ή νομικό πρόσωπο υφίσταται κυρώσεις μόνο για τις πράξεις που του προσάπτονται ατομικώς. Κατά τις προσφεύγουσες, δυνάμει της αρχής αυτής, δεν είναι δυνατόν να υποχρεωθεί η μητρική εταιρία να αποδείξει ότι δεν χρησιμοποίησε την αποφασιστική επιρροή που ασκεί επί της θυγατρικής της και ότι η θυγατρική αυτή έχει λάβει όλες τις στρατηγικής σημασίας αποφάσεις χωρίς της συμμετοχή της, ώστε η Επιτροπή να μην της καταλογίσει ευθύνη για την αντίθετη προς τους κανόνες του ανταγωνισμού συμπεριφορά της θυγατρικής

40 Πάντως, κατά τη νομολογία, το γεγονός ότι η μητρική εταιρία ενός ομίλου, η οποία ασκεί αποφασιστική επιρροή επί των θυγατρικών εταιριών της, ενδέχεται να ευθύνεται εις ολόκληρον για τις παραβάσεις των κανόνων του ανταγωνισμού που αυτές διαπράττουν ουδόλως αποτελεί εξαίρεση από την αρχή της προσωποπαγούς ευθύνης, αλλά αντιθέτως αποτελεί έκφραση της αρχής αυτής, καθώς η μητρική εταιρία και οι θυγατρικές εταιρίες οι οποίες βρίσκονται υπό την αποφασιστική επιρροή της συναποτελούν ενιαία επιχείρηση, κατά την έννοια του δικαίου του ανταγωνισμού, και φέρουν την ευθύνη για την επιχείρηση αυτή, σε περίπτωση δε που η επιχείρηση αυτή παραβαίνει εκ προθέσεως ή εξ αμελείας τους κανόνες του ανταγωνισμού, στοιχειοθετείται κοινή προσωπική ευθύνη όλων των νομικών προσώπων που εντάσσονται στη δομή του ομίλου (βλ. απόφαση Akzo Nobel κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 26 ανωτέρω, σκέψη 77 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Επομένως, η αρχή της προσωποπαγούς ευθύνης αναγνωρίζεται από τη νομολογία (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 8ης Ιουλίου 1999, C-49/92 P, Επιτροπή κατά Anic Partecipazioni, Συλλογή 1999, σ. I-4125, σκέψη 145, της 16ης Νοεμβρίου 2000, C-279/98 P, Cascades κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-9693, σκέψη 78, και της 11ης Δεκεμβρίου 2007, C-280/06, ETI κ.λπ., Συλλογή 2007, σ. I-10893, σκέψη 39), πλην όμως έχει εφαρμογή στις επιχειρήσεις και όχι στις εταιρίες. Επομένως, και η αιτίαση αυτή είναι απορριπτέα.

41 Από το σύνολο των προεκτεθέντων συνάγεται ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, καταλογίζοντας στη Nynäs AB ευθύνη για την παράβαση στην οποία υπέπεσε η θυγατρική της, Nynas NV.

Επί της πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως κατά τον καταλογισμό ευθύνης στη Nynäs AB

Επιχειρήματα των διαδίκων

42 Πρώτον, κατά τις προσφεύγουσες, η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, καθώς δεν έλαβε υπόψη της το γεγονός ότι οι θυγατρικές του ομίλου διαθέτουν σημαντική αυτοτέλεια κατά τον καθορισμό της εμπορικής πολιτικής τους. Όπως προκύπτει από το οργανόγραμμά τους, αρμόδια για

την εμπορική δραστηριότητα και τις στρατηγικές επιλογές του τμήματος «Πίσσα» στις Κάτω Χώρες ήταν η Nynas NV, οι δε λοιπές εταιρίες του ομίλου που δραστηριοποιούνταν στον κλάδο της πίσσας στην Ευρώπη της είχαν αναθέσει τη λήψη των σημαντικών αποφάσεων όσον αφορά την εμπορική πολιτική και δραστηριότητα. Η μητρική εταιρία κατ' εξαίρεση μόνον ενέκρινε ορισμένες ενέργειες, χωρίς να περιορίζει την αυτοτέλεια της Nynas NV.

43 Δεύτερον, είναι προδήλως εσφαλμένη η εκτίμηση της Επιτροπής όσον αφορά τη συμπεριφορά της Nynäs AB και της θυγατρικής της Nynas NV στη συγκεκριμένη αγορά. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη της, αφενός, ότι η Nynas NV ήταν επιφορτισμένη αποκλειστικά στη διαπραγμάτευση συμβάσεων και την πρόσληψη προσωπικού για την αγορά της πίσσας στις Κάτω Χώρες, και, αφετέρου, ότι στην αρμοδιότητα της Nynäs AB ενέπιπταν μόνο τα ζητήματα στρατηγικής, συνολικής διαχειρίσεως κινδύνου και συντονισμού του ομίλου, οπότε η εταιρία αυτή δεν είχε καμία δραστηριότητα στην επίμαχη αγορά. Η Επιτροπή εκτίμησε έτσι ότι η Nynäs AB είχε καθοριστικό ρόλο κατά τον καθορισμό των στόχων και της στρατηγικής στην αγορά, παρά το γεγονός ότι τα όρια πέραν των οποίων έπρεπε να παρεμβαίνει στις αποφάσεις της Nynas NV ήταν πολύ υψηλά και ότι ήταν ελάχιστες οι συναλλαγές που έπρεπε να εγκριθούν από αυτή. Εξάλλου, η Επιτροπή δεν προσκόμισε κανένα στοιχείο που να καθιστά δυνατή την αξιολόγηση της επιρροής της Nynäs AB στην αντίθετη προς τους κανόνες του ανταγωνισμού συμπεριφορά της Nynas NV.

44 Τρίτον, τα στοιχεία βάσει των οποίων η Επιτροπή εκτίμησε ότι η Nynäs AB όντως ασκούσε αποφασιστική επιρροή επί της Nynas NV έχουν εντελώς τυπικό χαρακτήρα. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή προσέδωσε υπερβολική σημασία σε στοιχεία όπως οι μηχανισμοί ενημερώσεως (reporting) μεταξύ των Nynas NV και Nynäs AB και η κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή η συμμετοχή διευθυντικών στελεχών της Nynäs AB στο διοικητικό συμβούλιο της Nynas NV. Η Επιτροπή δεν έλαβε επίσης υπόψη ότι οι αρμοδιότητες του «chief business executive» (στο εξής: CBE) του τμήματος «Πίσσα» της Nynas NV περιορίζονταν στη διαβίβαση πληροφοριακών στοιχείων και στην ανάλυση των οικονομικών αποτελεσμάτων ενώπιον της εκτελεστικής επιτροπής της Nynäs AB.

45 Η Επιτροπή αντικρούει τα επιχειρήματα των προσφευγουσών.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

46 Για να δοθεί απάντηση στις αιτιάσεις περί πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως στην οποία υπέπεσε η Επιτροπή, καταλογίζοντας στη Nynäs AB ευθύνη για την παράβαση που διέπραξε η Nynas NV, πρέπει να εξεταστεί αν οι προσφεύγουσες προσκόμισαν στοιχεία ικανά να ανατρέψουν το τεκμήριο ότι η Nynäs AB ασκούσε αποφασιστική επιρροή επί της Nynas NV.

47 Στις αιτιολογικές σκέψεις 252 έως 264 της προσβαλλομένης αποφάσεως η Επιτροπή αναφέρει ότι μπορούσε να κάνει χρήση του τεκμηρίου ασκήσεως αποφασιστικής επιρροής από τη Nynäs AB επί της Nynas NV κατά το διάστημα μεταξύ 1ης Απριλίου 1994 και 15ης Απριλίου 2002, λόγω της συμμετοχής σε ποσοστό 100 % της πρώτης στο κεφάλαιο της δεύτερης. Εκτίμησε, περαιτέρω, ότι πολλά από στοιχεία σχετικά με τη διάρθρωση του ομίλου επιβεβαιώνουν, επικουρικώς, το τεκμήριο αυτό. Συγκεκριμένα, πρώτον, η Nynas NV, μολονότι αποτελούσε την κύρια εταιρία του ομίλου όσον αφορά τη σχετική με την πίσσα δραστηριότητα στην Ευρώπη, εντούτοις δεν είχε τη δυνατότητα να λαμβάνει αποφάσεις, πέραν ορισμένου ορίου, χωρίς την έγκριση της Nynäs AB (επενδυτικές δαπάνες, διαπραγμάτευση και σύναψη συμβάσεων, παραχώρηση πιστώσεως σε πελάτες, παύση λειτουργίας εγκαταστάσεων). Εξάλλου, η μητρική εταιρία ήταν αυτή που, διά της εκτελεστικής επιτροπής, καθόριζε τη συνολική στρατηγική και τις κατευθύνσεις του ομίλου και λάμβανε αποφάσεις σε ανώτατο επίπεδο όσον αφορά τη διαχείριση των κεφαλαίων του ομίλου, τα μεγάλα έργα και τον λειτουργικό συντονισμό. Επιπλέον, η μητρική εταιρία ήταν κάθετα οργανωμένη και ανέθετε ορισμένες από τις αρμοδιότητές της στις θυγατρικές της μέσω επιτροπών. Τέλος, δύο από τα τρία μέλη του

διοικητικού συμβουλίου της Nynas NV εργάζονταν στη Nynäs AB, κατέχοντας τη θέση του γενικού διευθυντή και του «chief refining officer», το δε τρίτο μέλος του διοικητικού συμβουλίου της Nynas NV ήταν ο γενικός διευθυντής, και μέλος του διοικητικού συμβουλίου, της Nynäs AB.

– Επί της αυτοτέλειας της Nynas NV κατά τον καθορισμό της εμπορικής πολιτικής της

48 Όπως υπενθυμίζεται στη σκέψη 37 ανωτέρω, μολονότι, κατά τη νομολογία, η αξιολόγηση της επιρροής της μητρικής εταιρίας επί της θυγατρικής δεν γίνεται μόνο με κριτήριο τη stricto sensu εμπορική πολιτική της, εντούτοις ο δικαστής της Ένωσης μπορεί να λαμβάνει υπόψη του στοιχεία σχετικά με την εμπορική πολιτική, προκειμένου να κρίνει αν οι δύο εταιρίες αποτελούν ενιαία οικονομική οντότητα.

49 Όπως προκύπτει, μεταξύ άλλων, από το «organisation book» του ομίλου Nynas, ο όμιλος έχει εξαιρετικά συγκεντρωτική και ιεραρχική διάρθρωση. Ο όμιλος διαρθρώνεται ανά δραστηριότητα, σε τρία τμήματα, καθένα από τα οποία διευθύνεται από έναν CBE. Η Nynas NV αποτελεί το τμήμα που είναι υπεύθυνο για καθημερινή λειτουργική και εμπορική διαχείριση όλων των θυγατρικών που ανήκουν στο τμήμα «Πίσσα».

50 Ο συνολικός συντονισμός των τμημάτων εξασφαλίζεται από τον πρόεδρο της Nynäs AB, ενώ για τον καθημερινό συντονισμό του συνόλου των θυγατρικών αρμόδιες είναι ειδικές για κάθε λειτουργία επιτροπές (corporate functional managers και coordinators), ιδίως όσον αφορά την εμπορική λειτουργία, οι οποίες λειτουργούν σε επίπεδο ομίλου. Οι επιτροπές αυτές, οι οποίες υπάγονται ως επί το πλείστον απευθείας στη μητρική εταιρία ενώ ορισμένες από αυτές ανήκουν στις θυγατρικές, μεταβιβάζουν πληροφοριακά στοιχεία απευθείας στον πρόεδρο και στον αντιπρόεδρο της μητρικής εταιρίας. Οι CBE εκάστου τμήματος είναι μόνιμα μέλη της εκτελεστικής επιτροπής της μητρικής εταιρίας Nynäs AB, επιτροπής στην οποία μετέχουν, μεταξύ άλλων, ο πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος της Nynäs AB. Η εκτελεστική επιτροπή είναι αρμόδια να καθορίζει σε μηνιαία βάση τους στόχους, τη στρατηγική, τις κατευθύνσεις και τη διαχείριση των κεφαλαίων του ομίλου σε ανώτατο επίπεδο, να λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με τα μεγάλα έργα και να μεριμνά για τη συντονισμένη λειτουργία του.

51 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι οι CBE διαβιβάζουν στη μητρική εταιρία μόνο μια μηνιαία ανάλυση των οικονομικών αποτελεσμάτων τους, χωρίς να την ενημερώνουν σχετικά με τις τρέχουσες αποφάσεις όσον αφορά τις αγορές και τις πωλήσεις, πλην όμως, όπως διαπιστώνεται από τη διάρθρωση του ομίλου, η μητρική εταιρία εμπλέκεται στενά και σε τακτική βάση στη δραστηριότητα των θυγατρικών της, μέσω της εκτελεστικής επιτροπής των ειδικών επιτροπών. Οι προσφεύγουσες, άλλωστε, δεν προσκόμισαν κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει ότι η Nynäs AB δεν έκανε χρήση της αποφασιστικής επιρροής της επί της Nynas NV. Εξάλλου, το γεγονός ότι η Nynas NV διέθετε, έως ορισμένο όριο, αυτοτέλεια όσον αφορά την εμπορική πολιτική της δεν αρκεί για να ανατραπεί η διαπίστωση ότι η Nynäs AB, λόγω της ιδιότητάς της ως μετόχου που μετέχει κατά 100 % στο κεφάλαιο της θυγατρικής και δεδομένης της διαθρώσεως του ομίλου, όντως ασκούσε αποφασιστική επιρροή επί της Nynas NV.

52 Εξάλλου, κατά τις προσφεύγουσες, το γεγονός ότι η Nynas NV ήταν αρμόδια για την καθημερινή λειτουργική και εμπορική διαχείριση όλων των θυγατρικών που ανήκουν στο τμήμα «Πίσσα», καθώς αυτές της είχαν εκχωρήσει την εξουσία λήψεως των σημαντικών αποφάσεων όσον αφορά την πολιτική και τη λειτουργία τους, βάσει «management service agreement», αποδεικνύει ότι η εταιρία αυτή δεν λειτουργούσε όπως μια συνήθης θυγατρική και ότι διέθετε εκτεταμένη αυτοτέλεια. Ωστόσο, ο δικαστής της Ένωσης έχει αποφανθεί ότι, σε περίπτωση που μια θυγατρική εταιρία εποπτεύει άλλη θυγατρική που εμπλέκεται σε παράβαση των κανόνων του ανταγωνισμού, η Επιτροπή μπορεί να θεωρήσει ότι η κοινή μητρική εταιρία των δύο εν λόγω θυγατρικών αποφάσισε να αναθέσει στην πρώτη εξ αυτών την εξουσία να εποπτεύει τη δεύτερη (βλ., συναφώς, απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Σεπτεμβρίου 2006, T-43/02, Jungbunzlauer κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. II-3435, σκέψη 129). Επομένως, το γεγονός ότι η Nynas NV ασκεί κάποια εποπτεία επί των λοιπών εταιριών

του ομίλου στον κλάδο της πίσσας, χωρίς αυτές να είναι δικές της θυγατρικές, αποτελεί μια ακόμη ένδειξη όσον αφορά την ιεραρχική σχέση μεταξύ Nynäs AB και Nynas NV, καθώς μόνον η μητρική εταιρία θα μπορούσε να αναθέσει στη δεύτερη την εποπτεία των λοιπών θυγατρικών της.

– Επί της συμπεριφοράς της μητρικής εταιρίας στην οικεία αγορά και επί του ρόλου της στην παράβαση

53 Οι προσφεύγουσες φρονούν ότι, για να καταλογιστεί στη μητρική εταιρία ευθύνη για τη διαπραχθείσα από τη θυγατρική παράβαση, η Επιτροπή έπρεπε να στηριχθεί σε στοιχεία σχετικά με τον ρόλο της μητρικής εταιρίας στο πλαίσιο της αντίθετης προς τους κανόνες του ανταγωνισμού συμπεριφοράς της θυγατρικής. Ωστόσο, όπως υπενθυμίζεται στη σκέψη 33 ανωτέρω, κατά πάγια νομολογία ο έλεγχος που ασκεί η μητρική εταιρία επί της θυγατρικής δεν είναι απαραίτητο να σχετίζεται με την παράβαση των κανόνων του ανταγωνισμού (αποφάσεις Akzo Nobel κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 26 ανωτέρω, σκέψη 59, και General Química κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 26 ανωτέρω, σκέψεις 38, 102 και 103). Εξάλλου, υπενθυμίζεται ότι η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να προσκομίσει επιπλέον αποδεικτικά στοιχεία, πέραν του ότι η θυγατρική ανήκει εξ ολοκλήρου στη Nynäs AB, προκειμένου να θεωρήσει ότι αυτή ασκεί αποφασιστική επιρροή επί της εμπορικής πολιτικής της εν λόγω θυγατρικής. Επομένως, δεν είναι απαραίτητο να εξεταστεί αν η Nynäs AB όντως άσκησε επιρροή όσον αφορά την παράβαση των κανόνων του ανταγωνισμού από τη Nynas NV.

– Επί της αιτιάσεως ότι ελήφθησαν υπόψη στοιχεία εντελώς τυπικού χαρακτήρα

54 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή προσέδωσε υπερβολική σημασία σε στοιχεία όπως η ύπαρξη μηχανισμών ενημερώσεως μεταξύ των Nynas NV και Nynäs AB και η κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, καθώς και η συμμετοχή διευθυντικών στελεχών της Nynäs AB στο διοικητικό συμβούλιο της Nynas NV.

55 Όπως υπενθυμίζεται στη σκέψη 37 ανωτέρω, η νομολογία, πάντως, δέχεται ότι, όταν εξετάζεται αν η μητρική εταιρία και η θυγατρική της συναποτελούν ενιαία οικονομική οντότητα, ο δικαστής της Ένωσης πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλα τα στοιχεία σχετικά με τις μεταξύ τους οργανωτικές, οικονομικές και νομικές σχέσεις, τα οποία ενδέχεται να διαφέρουν ως προς τον χαρακτήρα και τη σημασία τους, ανάλογα με την περίπτωση (απόφαση Akzo Nobel κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 26 ανωτέρω, σκέψη 65). Μολονότι ορισμένα πραγματικά στοιχεία, όπως η ενοποίηση των οικονομικών καταστάσεων σε επίπεδο ομίλου, στερούνται σημασίας (απόφαση General Química κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 26 ανωτέρω, σκέψη 108), ορισμένα άλλα στοιχεία, τα οποία δεν θα αρκούσαν από μόνα τους για να αποδειχθεί η ύπαρξη ενιαίας οικονομικής οντότητας, ενδέχεται εντούτοις να αποτελούν δέσμη επαρκών συγκλινουσών ενδείξεων.

56 Πρέπει, επομένως, να ληφθούν υπόψη στοιχεία από τα οποία προκύπτει η ύπαρξη ισχυρών ιεραρχικών σχέσεων μεταξύ των δύο εταιριών, όπως, εν προκειμένω, οι μηχανισμοί ενημερώσεως μεταξύ της θυγατρικής και της μητρικής εταιρίας και η συμμετοχή διευθυντικών στελεχών της μιας εταιρίας στα όργανα λήψεως αποφάσεων της άλλης. Εξάλλου, το γεγονός ότι στην προσβαλλόμενη απόφαση αναφέρεται εκ παραδρομής ότι ο CBE της Nynas NV μετείχε στο διοικητικό συμβούλιο της Nynäs AB, ενώ το πρόσωπο αυτό μετείχε στην εκτελεστική επιτροπή της Nynäs AB, δεν επηρεάζει τη νομιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως, καθώς, όπως προκύπτει από τη δικογραφία, η εκτελεστική επιτροπή της Nynäs AB είχε σημαντικό ρόλο κατά τη λήψη αποφάσεων στο ανώτατο επίπεδο του ομίλου (βλ. σκέψη 50 ανωτέρω).

57 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι τα προσκομισθέντα από τις προσφεύγουσες στοιχεία δεν αρκούν προς ανατροπή του τεκμηρίου ότι η Nynäs AB, κατέχοντας το 100 % των μετοχών της Nynas NV, ασκούσε όντως αποφασιστική επιρροή επί της πολιτικής της Nynas NV. Επομένως, διαπιστώνεται ότι η Nynäs AB συναποτελεί με τη Nynas NV επιχείρηση κατά την έννοια

του άρθρου 81 ΕΚ, χωρίς να απαιτείται να εξεταστεί αν η Nynäs AB ασκούσε επιρροή επί της επίμαχης συμπεριφοράς. Κατά συνέπεια, ο πρώτος λόγος ακυρώσεως κρίνεται απορριπτέος στο σύνολό του.

58 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι είναι απορριπτέο το αίτημα της προσφεύγουσας να ακυρωθεί το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

2. *Επί του αιτήματος περί ακυρώσεως του άρθρου 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως*

59 Οι προσφεύγουσες προβάλλουν δύο λόγους προς στήριξη του αιτήματός τους περί ακυρώσεως του άρθρου 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Ο πρώτος αφορά πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, πλάνη περί το δίκαιο και παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως κατά την εφαρμογή, από την Επιτροπή, των διατάξεων του τίτλου των διατάξεων του τίτλου Β της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002, ενώ με τον δεύτερο λόγο προβάλλεται ότι η Επιτροπή έπρεπε να συνεκτιμήσει την αποτελεσματική συνεργασία των προσφευγουσών, πέραν οριζομένων στην ανακοίνωση περί συνεργασίας του 2002, σύμφωνα με το σημείο 3 των κατευθυντήριων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και του άρθρου 65, παράγραφος 5, [ΑΧ] (ΕΕ 1998, C 9, σ. 3, στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές).

Επί της αρνήσεως της Επιτροπής να μειώσει το πρόστιμο βάσει των διατάξεων του τίτλου Β της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002

60 Κατά την παράγραφο 20 της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002, «[οι] επιχειρήσεις που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις [απαλλαγής από το πρόστιμο] μπορούν να είναι επιλέξιμες για μείωση προστίμου που θα τους επιβαλλόταν διαφορετικά». Στην παράγραφο 21 της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002 διευκρινίζεται ότι, για «να πληροί τις σχετικές προϋποθέσεις, μια επιχείρηση πρέπει να υποβάλει στην Επιτροπή αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με την πιθανολογούμενη παράβαση που αντιπροσωπεύουν σημαντική προστιθέμενη αξία σε σχέση με τα αποδεικτικά στοιχεία που έχει ήδη στην κατοχή της η Επιτροπή και πρέπει να διακόψει την ανάμειξή της στην πιθανολογούμενη παράβαση το αργότερο κατά τη χρονική στιγμή που υποβάλλει τις αποδείξεις». Εξάλλου, στην παράγραφο 22 της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002 αναφέρεται ότι «[η] έννοια της “προστιθέμενης αξίας” αναφέρεται στο βαθμό στον οποίο τα παρεχόμενα αποδεικτικά στοιχεία ενισχύουν, από την ίδια τη φύση τους ή/και την έκταση των λεπτομερειών τους, την ικανότητα της Επιτροπής να αποδείξει τα εν λόγω περιστατικά», ότι, «[κατά] την εκτίμηση αυτή, η Επιτροπή θα θεωρήσει κατά κανόνα ότι τα γραπτά αποδεικτικά στοιχεία που χρονολογούνται από τη χρονική περίοδο την οποία αφορούν τα πραγματικά περιστατικά έχουν μεγαλύτερη αξία από τα μεταγενέστερα αποδεικτικά στοιχεία» και ότι, «[επίσης], τα αποδεικτικά στοιχεία που αναφέρονται άμεσα στα εν λόγω πραγματικά περιστατικά θα θεωρούνται κατά κανόνα ότι έχουν μεγαλύτερη αξία από εκείνα που αναφέρονται έμμεσα μόνο σε αυτά».

61 Η Επιτροπή ανέφερε στην προσβαλλόμενη απόφαση ότι η Nynas παρέθεσε λεπτομερή πληροφοριακά στοιχεία με την απάντησή της της 2ας Οκτωβρίου 2003 στην αίτηση παροχής πληροφοριών, χωρίς όμως να υποβάλει επισήμως αίτηση για μείωση του προστίμου βάσει της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002. Στα στοιχεία αυτά περιλαμβάνονταν, μεταξύ άλλων, εννιασέλιδη περιγραφή του συστήματος διεξαγωγής συναντήσεων στο πλαίσιο της συμπράξεως, η οποία δεν είχε ζητηθεί και, ως εκ τούτου, είχε ορισμένη πρόσθετη αποδεικτική αξία. Η Επιτροπή, ωστόσο, εκτίμησε ότι τα στοιχεία αυτά δεν ενίσχυσαν την ικανότητά της να αποδείξει τα πραγματικά περιστατικά, καθώς, κατά το συγκεκριμένο χρονικό σημείο, είχε ήδη στη διάθεσή της έγγραφα κατασχεθέντα κατά τους ελέγχους, αιτήσεις επιείκειας των BP και Kuwait Petroleum και ορισμένες απαντήσεις στις πρώτες αιτήσεις παροχής πληροφοριών που είχε αποστείλει στις 30 Ιουνίου 2003. Εξάλλου, τα συγκεκριμένα αποδεικτικά στοιχεία δεν της έδωσαν τη δυνατότητα να αποδείξει άλλες σημαντικές πτυχές της συμπράξεως, ιδίως λόγω του ότι η Nynas ανασκεύασε ορισμένες δηλώσεις της σχετικά με την ExxonMobil. Για τους λόγους αυτούς, η Επιτροπή εκτίμησε ότι η Nynas δεν προσκόμισε στοιχεία με

σημαντική πρόσθετη αποδεικτική αξία, οπότε δεν μπορεί να της χορηγήσει μείωση του προστίμου κατ' εφαρμογήν της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002 (αιτιολογικές σκέψεις 389 έως 393 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

62 Κατά τη νομολογία, η Επιτροπή διαθέτει, συναφώς, ορισμένη διακριτική ευχέρεια, ο δε δικαστικός έλεγχος περιορίζεται στο αν συντρέχει πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως. Συγκεκριμένα, αποτελεί πάγια νομολογία ότι η συνεργασία κατά την έρευνα που δεν υπερβαίνει τις υποχρεώσεις που υπέχουν οι επιχειρήσεις από το άρθρο 11, παράγραφοι 4 και 5, του κανονισμού 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 [ΕΚ] και 82 [ΕΚ], δεν δικαιολογεί μείωση του προστίμου (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 10ης Μαρτίου 1992, T-12/89, Solvay κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-907, σκέψεις 341 και 342, και της 14ης Μαΐου 1998, T-308/94, Cascades κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-925, σκέψη 260). Αντιθέτως, τέτοια μείωση δικαιολογείται αν η επιχείρηση παράσχει πληροφορίες πέραν αυτών των οποίων την προσκόμιση μπορεί να απαιτήσει η Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 18 του κανονισμού 1/2003 (αποφάσεις του Πρωτοδικείου Cascades κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα, σκέψεις 261 και 262, και της 9ης Ιουλίου 2003, T-230/00, Daesang και Sewon Europe κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-2733, σκέψη 137). Μείωση του προστίμου, κατ' εφαρμογήν της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002, δικαιολογείται εφόσον η επιχείρηση διευκολύνει το έργο της Επιτροπής, που συνίσταται στη διαπίστωση και τη δίωξη των παραβάσεων των κανόνων του ανταγωνισμού, και η συμπεριφορά της μαρτυρεί ειλικρινές πνεύμα συνεργασίας. Κατά συνέπεια, αφενός, εναπόκειται στο Γενικό Δικαστήριο να εξετάσει αν η Επιτροπή παρέβλεψε το ζήτημα σε ποιον βαθμό η συνεργασία των εμπλεκομένων επιχειρήσεων υπερέβη αυτό που απαιτείται σύμφωνα με το άρθρο 18 του κανονισμού 1/2003. Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο ασκεί πλήρη έλεγχο, όσον αφορά ιδίως τα όρια τα οποία προκύπτουν από τα δικαιώματα άμυνας των επιχειρήσεων για την υποχρέωσή τους να απαντήσουν στις αιτήσεις παροχής πληροφοριών. Αφετέρου, το Γενικό Δικαστήριο καλείται να εξακριβώσει, όπως εν προκειμένω, αν η Επιτροπή εκτίμησε ορθώς, υπό το πρίσμα της ανακοινώσεως περί της συνεργασίας, τη λυσιτέλεια της συνεργασίας για την απόδειξη της παραβάσεως. Εντός των ορίων που χαράσσει η εν λόγω ανακοίνωση, η Επιτροπή δύναται να αξιολογήσει, κατά διακριτική ευχέρεια, αν οι πληροφορίες ή τα έγγραφα, που παρασχέθηκαν εκουσίως από τις επιχειρήσεις, διευκόλυναν το έργο της και αν πρέπει να χορηγηθεί μείωση σε μια επιχείρηση δυνάμει της ως άνω ανακοινώσεως. Η εκτίμηση αυτή υπόκειται σε περιορισμένο δικαστικό έλεγχο (απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Ιουλίου 2009, C-511/06 P, Archer Daniels Midland κατά Επιτροπής, Συλλογή 2009, σ. I-5843, σκέψη 152· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 14ης Δεκεμβρίου 2006, T-259/02 έως T-264/02 και T-271/02, Raiffeisen Zentralbank Österreich κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. II-5169, σκέψεις 529 έως 532, η οποία επικυρώθηκε από το Δικαστήριο με την απόφαση της 24ης Σεπτεμβρίου 2009, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P και C-137/07 P, Erste Group Bank κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2009, σ. I-8681, σκέψη 249).

63 Εξάλλου, μολονότι η Επιτροπή υποχρεούται να εξηγεί τους λόγους για τους οποίους φρονεί ότι τα στοιχεία που προσκομίζουν οι επιχειρήσεις στο πλαίσιο της ανακοινώσεως περί της συνεργασίας συνηγορούν υπέρ ή κατά της μειώσεως του επιβληθέντος προστίμου, αντιστρόφως, απόκειται στις επιχειρήσεις που επιθυμούν να αμφισβητήσουν τη συναφή απόφαση της Επιτροπής να αποδείξουν ότι, αν οι επιχειρήσεις δεν είχαν προσκομίσει εκουσίως τις πληροφορίες αυτές, η Επιτροπή δεν θα μπορούσε, κατ' ουσίαν, να αποδείξει την παράβαση και, επομένως, να εκδώσει απόφαση περί επιβολής προστίμων (απόφαση Erste Group Bank κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 62 ανωτέρω, σκέψη 297).

64 Στο πλαίσιο της εφαρμογής της ανακοινώσεως της Επιτροπής σχετικά με τη μη επιβολή ή τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων (ΕΕ 1996, C 207, σ. 4, στο εξής: ανακοίνωση περί συνεργασίας του 1996), ο δικαστής της Ένωσης έχει αποφανθεί ότι, για να μειωθεί το πρόστιμο κατ' εφαρμογήν των διατάξεων αυτών, απαιτείται, ιδίως, η ενδιαφερόμενη επιχείρηση να είναι η πρώτη που παρέσχε καθοριστικά στοιχεία προς απόδειξη της υπάρξεως της συμπράξεως, καθώς και ότι τα παρασχεθέντα στοιχεία δεν απαιτείται μεν να είναι επαρκή από μόνα τους προς απόδειξη της υπάρξεως της συμπράξεως, πλην όμως πρέπει να είναι καθοριστικά προς τούτο. Επομένως, δεν αρκεί

να πρόκειται απλώς για ενδείξεις ως προς την κατεύθυνση προς την οποία πρέπει να στραφούν οι έρευνες της Επιτροπής, αλλά για στοιχεία δυνάμενα να χρησιμοποιηθούν απευθείας ως κύρια αποδεικτικά στοιχεία, επί των οποίων να μπορεί να στηριχθεί μια απόφαση της Επιτροπής περί διαπιστώσεως παραβάσεως (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 15ης Μαρτίου 2006, T-15/02, BASF κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. II-497, σκέψεις 492, 493, 517, 518, 521, 522, 526 και 568, και T-26/02, Daiichi Pharmaceutical κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. II-713, σκέψεις 150, 156, 157 και 162).

65 Κατά τις παραγράφους 7, 21 και 22 της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002, η Επιτροπή πρέπει να συνεκτιμά την πραγματική συμβολή εκάστης επιχειρήσεως, από άποψη ποιότητας και χρόνου, στη διαπίστωση της παραβάσεως, η δε έννοια της «σημαντικής πρόσθετης αποδεικτικής αξίας» αναφέρεται στον βαθμό κατά τον οποίο τα προσκομισθέντα αποδεικτικά στοιχεία ενισχύουν, λόγω της φύσεως και της ακρίβειάς τους, την ικανότητα της Επιτροπής να αποδείξει τα περιστατικά που στοιχειοθετούν την παράβαση. Επομένως, η Επιτροπή προσδίδει ιδιαίτερη αξία σε στοιχεία τα οποία της παρέχουν τη δυνατότητα, σε συνδυασμό με άλλα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της, να αποδείξει την ύπαρξη παραβάσεως ή σε στοιχεία τα οποία επιβεβαιώνουν άλλα διαθέσιμα στοιχεία ή, ακόμη, σε στοιχεία τα οποία έχουν άμεση επίδραση όσον αφορά τον προσδιορισμό της σοβαρότητας ή της διάρκειας της παραβάσεως. Αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, το καθοριστικό κριτήριο δεν είναι το αν η επιχείρηση «διευκολύνει το έργο της Επιτροπής». Σημειωτέον ότι η νομολογία την οποία επικαλούνται οι προσφεύγουσες (απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1998, T-347/94, Mayr-Melnhof κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-1751, σκέψη 331) δεν αφορά την εφαρμογή της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002 και ότι, εν πάση περιπτώσει, το μόνο που προκύπτει από τη νομολογία αυτή είναι ότι μια επιχείρηση που δηλώνει ρητώς ότι δεν αμφισβητεί τις πραγματικές εκτιμήσεις στις οποίες στηρίζει τις αιτιάσεις της η Επιτροπή ενδέχεται να θεωρηθεί ότι συμβάλλει στη διευκόλυνση του έργου της Επιτροπής και, συνεπώς, μπορεί να τύχει μειώσεως του προστίμου.

66 Εξάλλου, η Επιτροπή δεν μπορεί να λάβει υπόψη της τη διάρκεια της συνεργασίας της επιχειρήσεως κατά την αξιολόγηση της πρόσθετης αποδεικτικής αξίας των προσκομισθέντων στοιχείων, διότι, σύμφωνα με την παράγραφο 23 της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002, ο βαθμός και η διάρκεια της συνεργασίας της επιχειρήσεως λαμβάνονται υπόψη όταν προσδιορίζεται επακριβώς το ποσοστό της μειώσεως, δηλαδή αφού η Επιτροπή εκτιμήσει ότι τα προσκομισθέντα στοιχεία έχουν σημαντική πρόσθετη αποδεικτική αξία.

67 Υπό το πρίσμα των αρχών αυτών πρέπει να εξεταστούν τα επιχειρήματα που προέβαλαν οι προσφεύγουσες προς στήριξη του λόγου ακυρώσεως σχετικά με πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, πλάνη περί το δίκαιο και παραβίαση της αρχής της ισότητας, στις οποίες υπέπεσε η Επιτροπή κατά την εφαρμογή των διατάξεων του τίτλου Β της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002.

Επί της πλάνης περί το δίκαιο

– Επιχειρήματα των διαδίκων

68 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο σε τρεις περιπτώσεις. Συγκεκριμένα, πρώτον, κατά την εκτίμηση της πρόσθετης αποδεικτικής αξίας των προσκομισθέντων πληροφοριακών στοιχείων, η Επιτροπή εφάρμοσε, εσφαλμένως, με το προκαταρκτικό συμπέρασμά της, στο οποίο πρέπει να έχει καταλήξει το αργότερο έως την κοινοποίηση της ανακοινώσεως αιτιάσεων, τα ίδια κριτήρια που χρησιμοποίησε και στην τελική απόφασή της. Δεύτερον, κατέληξε στην παράλογη εκτίμηση ότι, επειδή οι προσφεύγουσες ανασκεύασαν τις σχετικές με την ExxonMobil δηλώσεις τους, μειώνεται η αξία των λοιπών αποδεικτικών στοιχείων που αυτές προσκόμισαν εκουσίως. Τέλος, τρίτον, η Επιτροπή κακώς προσέδωσε ιδιαίτερη σημασία στο χρονολογικό στοιχείο, κατά την εκτίμηση της πρόσθετης αποδεικτικής αξίας των προσκομισθέντων από τις προσφεύγουσες πληροφοριακών στοιχείων. Κατά

τη νομολογία, η εκτίμηση του βαθμού συνεργασίας εκ μέρους των επιχειρήσεων δεν μπορεί να εξαρτάται από καθαρά τυχαίους παράγοντες, όπως είναι η σειρά με την οποία ερωτώνται από την Επιτροπή (απόφαση Krupp Thyssen Stainless και Acciai speciali Terni κατά Επιτροπής, σκέψη 27 ανωτέρω, σκέψη 246).

69 Η Επιτροπή αντικρούει τα επιχειρήματα των προσφευγουσών.

– Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

70 Πρώτον, οι προσφεύγουσες υποστήριξαν, με το υπόμνημα απαντήσεως, ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να αξιολογήσει, με το προκαταρκτικό συμπέρασμά της, την πρόσθετη αξία των προσκομισθέντων πληροφοριακών στοιχείων με τα ίδια κριτήρια που χρησιμοποίησε στην τελική απόφασή της. Φρονούν ότι, κατά το προκαταρκτικό στάδιο, η Επιτροπή πρέπει να εξετάζει τα στοιχεία που προσκομίζει εκάστη επιχείρηση χωριστά από αυτά που προσκομίζουν άλλες επιχειρήσεις.

71 Όσον αφορά το παραδεκτό του επιχειρήματος αυτού υπό το πρίσμα των διατάξεων του άρθρου 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ζήτημα που έθιξε η Επιτροπή με το υπόμνημά της ανταπαντήσεως, τονίζεται ότι το προβληθέν με το υπόμνημα απαντήσεως επιχείρημα αποσκοπεί απλώς στην ανάπτυξη του προβληθέντος με την προσφυγή λόγου σχετικά με πλάνη περί το δίκαιο στην οποία φέρεται να υπέπεσε η Επιτροπή, αρνούμενη να προβεί σε μείωση του προστίμου της Nynas, βάσει της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002, και, ως εκ τούτου, κρίνεται παραδεκτό (απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Ιουνίου 1958, 2/57, Compagnie des hauts fourneaux de Chasse κατά Ανωτάτης Αρχής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 231).

72 Εξάλλου, στις παραγράφους 26 και 27 της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002, οι οποίες αφορούν τη διαδικασία, αναφέρεται ότι, «[εάν] η Επιτροπή καταλήξει προκαταρκτικά στο συμπέρασμα ότι οι αποδείξεις που υπέβαλε μια επιχείρηση συνιστούν προστιθέμενη αξία κατά την έννοια [της παραγράφου] 22, θα ενημερώσει εγγράφως την επιχείρηση, το αργότερο κατά την ημερομηνία κατά την οποία κοινοποιήθηκε έκθεση αιτιάσεων, για την πρόθεσή της να προβεί σε μείωση του ύψους του προστίμου εντός των συγκεκριμένων ορίων που προβλέπονται [στην παράγραφο] 23, στοιχείο β΄», και ότι, «[σε] οποιαδήποτε απόφαση λαμβάνει, η Επιτροπή θα αξιολογεί την τελική θέση κάθε επιχείρησης που συμπλήρωσε αίτηση για μείωση προστίμου στο τέλος της διοικητικής διαδικασίας για κάθε απόφαση που υιοθετείται».

73 Οι προσφεύγουσες φρονούν ότι, εφόσον η παράγραφος 26 παραπέμπει μόνο στην παράγραφο 22 της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002, και όχι στην παράγραφο 21, όπως ανέφερε η Επιτροπή, πρέπει να μπορεί να γίνει δεκτό ότι η παράγραφος 26 αφορά μόνο την «πρόσθετη αποδεικτική αξία» και όχι τη «σημαντική πρόσθετη αποδεικτική αξία» των στοιχείων που προσκομίζει η επιχείρηση.

74 Ωστόσο, η παράγραφος 22 της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002, με την οποία ορίζεται ο όρος «πρόσθετη αποδεικτική αξία», αποσκοπεί μόνο στην αποσαφήνιση της παραγράφου 21, όπου γίνεται λόγος για «σημαντική πρόσθετη αποδεικτική αξία». Εξάλλου, ακόμη και ο όρος «πρόσθετη αποδεικτική αξία» εμφαίνει προδήλως ότι η Επιτροπή οφείλει, σε κάθε στάδιο της διοικητικής διαδικασίας, να εκτιμά την αποδεικτική αξία των προσκομιζόμενων στοιχείων σε σύγκριση με τα λοιπά αποδεικτικά στοιχεία που έχουν περιέλθει σε γνώση της είτε κατόπιν επιτόπιων ελέγχων είτε από άλλες επιχειρήσεις. Τέλος, ακόμη και με βάση τη συλλογιστική των προσφευγουσών, η ενδεχόμενη αναγνώριση, κατά το προκαταρκτικό στάδιο, της πρόσθετης αποδεικτικής αξίας των προσκομισθέντων στοιχείων δεν θα είχε καμία επιρροή στην τελική εκτίμηση της Επιτροπής όσον αφορά το επίπεδο της μειώσεως του προστίμου της οικείας επιχειρήσεως, εκτίμηση η οποία γίνεται μόνο κατά το στάδιο αυτό. Επομένως, το επιχείρημα αυτό είναι απορριπτέο.

75 Δεύτερον, οι προσφεύγουσες προσάπτουν στην Επιτροπή ότι τις τιμώρησε, επειδή τροποποίησαν τις δηλώσεις τους σχετικά με τη συμμετοχή της ExxonMobil στη σύμπραξη. Διευκρινίζεται, πάντως, ότι στην προσβαλλόμενη απόφαση η Επιτροπή απλώς ανέφερε ότι δεν μπόρεσε να αποδείξει, με τα προσκομισθέντα

από τη Nynas στοιχεία, νέα σημαντικά χαρακτηριστικά της συμπράξεως, ιδίως λόγω του ότι η Nynas ανασκεύασε ορισμένες δηλώσεις της σχετικά με την ExxonMobil. Επομένως, η Επιτροπή δεν τιμώρησε τη Nynas λόγω της ανασκευής των δηλώσεών της, αλλ' απλώς εκτίμησε ότι τα σχετικά με την ExxonMobil στοιχεία, που περιλαμβάνονται στην απάντηση της Nynas στην αίτηση παροχής πληροφοριών, δεν έχουν σημαντική πρόσθετη αποδεικτική αξία. Επομένως, το επιχείρημα αυτό είναι απορριπτέο.

76 Τρίτον, οι προσφεύγουσες διατείνονται ότι, κατά την εκτίμηση της πρόσθετης αποδεικτικής αξίας των προσκομισθέντων από αυτές πληροφοριακών στοιχείων, η Επιτροπή προσέδωσε υπερβολική σημασία στο χρονικό στοιχείο. Επικαλούνται, συναφώς, την απόφαση Krupp Thyssen Stainless και Acciai speciali Terni κατά Επιτροπής, σκέψη 27 ανωτέρω. Διαπιστώνεται, ωστόσο, ότι η απόφαση αυτή αφορά την εφαρμογή της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 1996, και όχι αυτή του 2002, η οποία έχει εν προκειμένω εφαρμογή. Επιπλέον, η ως άνω απόφαση αφορά την εφαρμογή των διατάξεων του τίτλου Δ της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 1996, σχετικά με τις επιχειρήσεις στις οποίες μπορεί να χορηγηθεί αξιόλογη μείωση του προστίμου, η οποία δεν προέβλεπε διαφορετική μεταχείριση των εμπλεκομένων επιχειρήσεων ανάλογα με τη χρονική σειρά με την οποία συνεργάστηκαν με την Επιτροπή. Εξ αντιδιαστολής, κατά τη νομολογία σχετικά με τους τίτλους Β και Γ της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 1996, περί μη επιβολής προστίμου ή πολύ σημαντικής μειώσεώς του ή σημαντικής μειώσεώς του, όπου γίνεται ρητή αναφορά στο χρονικό κριτήριο, η Επιτροπή δύναται να λαμβάνει υπόψη της το χρονικό στοιχείο (αποφάσεις του Πρωτοδικείου BASF κατά Επιτροπής, σκέψη 64 ανωτέρω, σκέψη 550· της 27ης Σεπτεμβρίου 2006, T-322/01, Roquette Frères κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. II-3137, σκέψεις 237 έως 239, και T-329/01, Archer Daniels Midland, Συλλογή 2006, σ. II-3255, σκέψεις 319 έως 321 και 341). Όσον αφορά την ανακοίνωση περί συνεργασίας του 2002, από τις παραγράφους 7 και 23 προκύπτει σαφώς ότι, κατά την εκτίμηση της αποδεικτικής αξίας των προσκομισθέντων πληροφοριακών στοιχείων, η Επιτροπή πρέπει να συνεκτιμά το χρονικό σημείο κατά το οποίο τα στοιχεία αυτά περιήλθαν σε γνώση της. Η σχετική με την εν λόγω ανακοίνωση νομολογία επιβεβαιώνει, άλλωστε, τη σημασία του χρόνου προσκομίσεως των πληροφοριακών στοιχείων (απόφαση του Πρωτοδικείου της 18ης Δεκεμβρίου 2008, T-85/06, General Química κ.λπ. κατά Επιτροπής, που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψεις 147, 148 και 152 έως 154). Επομένως, και το επιχείρημα αυτό είναι απορριπτέο.

77 Συμπερασματικώς, το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, αρνούμενη να μειώσει το επιβληθέν στις προσφεύγουσες πρόστιμο, κατ' εφαρμογήν των διατάξεων του τίτλου Β της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002.

Επί της πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως

– Επιχειρήματα των διαδίκων

78 Πρώτον, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή υποτίμησε τον βαθμό και την αξία της εκούσιας συνεργασίας τους. Συγκεκριμένα, δεν έλαβε υπόψη της την έκταση και την ακρίβεια των προσκομισθέντων πληροφοριακών στοιχείων, ούτε την καθοριστική σημασία ορισμένων εξ αυτών, τα οποία μόνον οι προσφεύγουσες είχαν προσκομίσει και τα οποία χρησιμοποιήθηκαν εκτεταμένα στην ανακοίνωση αιτιάσεων και στην προσβαλλόμενη απόφαση. Η Επιτροπή παρέβλεψε επίσης την υποδειγματική συμπεριφορά που επέδειξαν κατά τη διοικητική διαδικασία οι προσφεύγουσες, οι οποίες ανέφεραν εκουσίως τις μεταβολές στη διάρθρωση του ομίλου, παραιτούμενες έτσι από την άσκηση των δικαιωμάτων τους άμυνας, παρέσχον στοιχεία σχετικά με άλλη πτυχή της συμπράξεως και μεταβίβασαν στοιχεία που είχαν περιέλθει σε γνώση τους από άλλη εταιρία. Η Επιτροπή, πάντως, οφείλει, κατά τις διατάξεις της παραγράφου 23, στοιχείο β', της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002, να συνεκτιμά τον βαθμό και τη διάρκεια της συνεργασίας των εταιριών.

79 Δεύτερον, φρονούν ότι υπαίτια για την καθυστέρηση με την οποία απάντησαν στην Επιτροπή, μόλις στις 2 Οκτωβρίου 2003, είναι αποκλειστικά η Επιτροπή, διότι είχε αρχικώς απευθύνει την αίτηση παροχής πληροφοριών στη Nynas NV και όχι στη Nynas Belgium.

80 Τρίτον, η Επιτροπή κακώς θεώρησε ότι η Nynas Belgium, με την απάντησή της της 2ας Οκτωβρίου 2003, δεν ζήτησε μείωση του προστίμου, δεδομένου ότι αυτή είχε ζητήσει να συνδράμει την Επιτροπή στην έρευνά της, προσκομίζοντας στοιχεία με σημαντική πρόσθετη αποδεικτική αξία.

81 Η Επιτροπή αντικρούει τα επιχειρήματα των προσφευγουσών.

– Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

82 Σημειωτέον, καταρχάς, ότι οι προσφεύγουσες δεν μπορούν να ισχυριστούν ότι επέδειξαν εξαιρετική συμπεριφορά, προκειμένου να επωφεληθούν από τις διατάξεις της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002. Συγκεκριμένα, όσον αφορά το γεγονός ότι η Nynas Belgium δήλωσε εκουσίως στην Επιτροπή ότι διαδέχθηκε τη Nynas NV, τονίζεται ότι, κατά πάσα πιθανότητα, η Επιτροπή θα μπορούσε ούτως ή άλλως να καταλογίσει ευθύνη για την παράβαση στην επιχείρηση που διαδέχθηκε από οικονομικής απόψεως τη Nynas NV. Εξάλλου, όσον αφορά τα προσκομισθέντα από τις προσφεύγουσες πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με την ύπαρξη τρίτου επιπέδου δραστηριότητας της συμπράξεως, τονίζεται ότι η Επιτροπή εκτίμησε, με την προσβαλλόμενη απόφαση (αιτιολογική σκέψη 354), ότι δεν διαθέτει συναφώς επαρκή αποδεικτικά στοιχεία και ότι, ως εκ τούτου, δεν έκανε χρήση των σχετικών στοιχείων που προσκόμισαν οι προσφεύγουσες. Τέλος, είναι γεγονός ότι η Επιτροπή δεν χρειάστηκε να αποστείλει αιτήσεις παροχής πληροφοριών στην Petroplus, λόγω των στοιχείων που είχαν αποσπάσει οι προσφεύγουσες από την εταιρία αυτή, πλην όμως τούτο δεν αρκεί για να δικαιολογήσει την εφαρμογή της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002.

83 Πρώτον, βάσει των αρχών για τις οποίες έγινε λόγος στις σκέψεις 62 έως 66 ανωτέρω, δεν προκύπτει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, αρνούμενη να εφαρμόσει την ανακοίνωση περί συνεργασίας του 2002 ως προς τις προσφεύγουσες.

84 Συγκεκριμένα, τα στοιχεία που προσκόμισαν εκουσίως οι προσφεύγουσες στις 2 Οκτωβρίου 2003, μολονότι, όπως παραδέχθηκε η Επιτροπή, ήταν πολύ αναλυτικά, εντούτοις δεν ενίσχυσαν τη δυνατότητα της Επιτροπής να αποδείξει την παράβαση, καθώς αυτή είχε ήδη τότε στη διάθεσή τα στοιχεία που είχε προσκομίσει η BP και τα έγγραφα που είχαν κατασχεθεί κατά τους διενεργηθέντες τον Οκτώβριο του 2002 επιτόπιους ελέγχους, την αίτηση επιείκειας της BP και άλλα στοιχεία που προσκόμισε η εταιρία στη συνέχεια της διαδικασίας, την αίτηση επιείκειας της Kuwait Petroleum της 12ης Σεπτεμβρίου 2003, καθώς και τις απαντήσεις των περισσοτέρων εταιριών στις αιτήσεις παροχής πληροφοριών που τους είχε αποστείλει η Επιτροπή στις 30 Ιουνίου 2003.

85 Από τα δικόγραφα των διαδίκων προκύπτει επίσης ότι τα στοιχεία που οι προσφεύγουσες θεωρούν ότι προσκομίστηκαν αποκλειστικά απ' αυτές δεν είχαν καθοριστική σημασία όσον αφορά τη δυνατότητα της Επιτροπής να αποδείξει την παράβαση.

86 Τούτο ισχύει όσον αφορά τη συμμετοχή της Nynas στις προπαρασκευαστικές συναντήσεις και στις συσκέψεις με αντικείμενο την τιμή της πίσσας, τις οποίες η Επιτροπή ήταν ήδη σε θέση να αποδείξει βάσει αποδεικτικών στοιχείων και μαρτυριών προερχόμενων από άλλες εταιρίες, όπως τα έγγραφα που κατασχέθηκαν κατά τους επιτόπιους ελέγχους στα γραφεία της Heijmans Infrastructuur en Milieu BV (στο εξής: Heijmans), και τα πληροφοριακά στοιχεία που προσκόμισαν η Kuwait Petroleum στις 16 Σεπτεμβρίου 2003 και η BP το 2002 (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 57, 68 και 77 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

87 Ομοίως, όσον αφορά τις επωνυμίες των εταιριών και τα ονόματα των προσώπων που μετείχαν στη σύμπραξη, από τη δικογραφία προκύπτει ότι αυτά είχαν ήδη γνωστοποιηθεί από άλλες εταιρίες (βλ. υποσημειώσεις 145, 201, 202, 224 και 226 της προσβαλλομένης αποφάσεως) και ότι, όσον αφορά τα ονόματα των εργαζομένων της ExxonMobil και άλλων εργαζομένων της Shell που η Επιτροπή δεν γνώριζε ακόμη, τα στοιχεία αυτά δεν κατέστη δυνατόν να επιβεβαιωθούν και, για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή δεν τα επικαλέστηκε στην προσβαλλόμενη απόφαση. Όσον αφορά τα ονόματα των

εργαζομένων της Esha (ομίλου που δραστηριοποιείται στην παραγωγή και εμπορία πίσσας στις Κάτω Χώρες και στον οποίο καταλογίστηκε ευθύνη για συμμετοχή στην παράβαση, με συνέπεια να του επιβληθεί πρόστιμο 11,5 εκατομμυρίων ευρώ), οι οποίοι μετείχαν στη σύμπραξη, μολονότι στην προσβαλλόμενη απόφαση (υποσημείωση 216) γίνεται λόγος για τη δήλωση της Kuwait Petroleum της 9ης Οκτωβρίου 2003 και την απάντηση της Esha σε αίτηση παροχής πληροφοριών της 30ής Δεκεμβρίου 2003, οι οποίες είναι μεταγενέστερες της απαντήσεως των προσφευγουσών σε αίτηση παροχής πληροφοριών, εντούτοις το στοιχείο αυτό δεν αρκεί για να γίνει δεκτό ότι οι προσφεύγουσες γνωστοποίησαν στην Επιτροπή στοιχείο με σημαντική πρόσθετη αποδεικτική αξία, διότι η Επιτροπή γνώριζε ήδη για τη συμμετοχή της Esha στη σύμπραξη από προγενέστερα έγγραφα των Heijmans, HGB, BP και Kuwait Petroleum (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 57 και 68 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

88 Όσον αφορά τους τόπους διεξαγωγής των προπαρασκευαστικών συναντήσεων των προμηθευτών πίσσας, τονίζεται ότι οι προσφεύγουσες ανέφεραν έναν μόνον επιπλέον τόπο, σε σχέση με τις δηλώσεις της BP του 2002 και με την απάντηση της Kuwait Petroleum της 16ης Σεπτεμβρίου 2003 σε αίτηση παροχής πληροφοριών, και ότι το στοιχείο αυτό, το οποίο δεν κατέστη δυνατό να επιβεβαιωθεί, αμφισβητήθηκε κατά τις ακροάσεις, με συνέπεια να μην το επικαλεστεί η Επιτροπή στην προσβαλλόμενη απόφαση (αιτιολογική σκέψη 69 της προσβαλλομένης αποφάσεως, υποσημειώσεις 176 και 177). Ομοίως, μολονότι η Επιτροπή παραθέτει απόσπασμα από την απάντηση των προσφευγουσών της 2ας Οκτωβρίου 2003 σε αίτηση παροχής πληροφοριών, προς στήριξη της θέσεώς της ότι οι συναντήσεις στο πλαίσιο της συμπράξεως διεξάγονταν συνήθως στα γραφεία της Koninklijke Wegenbouw Stevin BV (στο εξής: KWS) (αιτιολογική σκέψη 59 της προσβαλλομένης αποφάσεως), εντούτοις επισημαίνεται ότι η Επιτροπή γνώριζε ήδη το στοιχείο αυτό από έγγραφα κατασχεθέντα κατά τους επιτόπιους ελέγχους στα γραφεία της KWS, από την απάντηση της Kuwait Petroleum της 16ης Σεπτεμβρίου 2003 σε αίτηση παροχής πληροφοριών και από δήλωση της εταιρίας αυτής της 1ης Οκτωβρίου 2003 (βλ. παράρτημα 2 της ανακοινώσεως αιτιάσεων).

89 Ομοίως, επισημαίνεται ότι η Επιτροπή είχε ήδη στη διάθεσή της στοιχεία που αποδείκνυαν τη συμμετοχή των Ballast Nedam και Dura Vermeer στη σύμπραξη, από έγγραφα κατασχεθέντα κατά τους επιτόπιους ελέγχους στα γραφεία των NBM Noord-West BV, Hollandsche Beton Groep Civiel BV, και KWS και από την απάντηση της Dura Vermeer της 12ης Σεπτεμβρίου 2003 σε αίτηση παροχής πληροφοριών (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 76 και 77 της προσβαλλομένης αποφάσεως, υποσημειώσεις 200, 220, 223, 224 και 226).

90 Τέλος, όσον αφορά τους μηχανισμούς επιβολής κυρώσεων στους προμηθευτές που δεν τηρούσαν τις συμφωνίες στο πλαίσιο της συμπράξεως, τα έγγραφα που προσκόμισε η Nynas (τηλεομοιοτυπία από τη Hollandsche Beton Groep και τιμολόγιο που αποδεικνύει τη συμμετοχή των Heijmans και Ballast Nedam στην παράβαση) απλώς επιβεβαιώνουν και αποσαφηνίζουν αποδεικτικά στοιχεία που είχε ήδη στη διάθεσή της η Επιτροπή. Συγκεκριμένα, η BP, με τις δηλώσεις της της 12ης Ιουλίου 2002 και της 16ης Σεπτεμβρίου 2003, είχε ήδη προσκομίσει στοιχεία σχετικά με το ζήτημα αυτό, όπως και η Kuwait Petroleum με τη δήλωσή της της 12ης Σεπτεμβρίου 2003 (αιτιολογικές σκέψεις 84 και 86 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Για τον μηχανισμό επιβολής κυρώσεως γίνεται επίσης λόγος στα έγγραφα που κατασχέθηκαν κατά τους επιτόπιους ελέγχους στα γραφεία της Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV και KWS (υποσημειώσεις 238 και 286).

91 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι, χωρίς τα πληροφοριακά στοιχεία που εκουσίως έθεσαν υπόψη της Επιτροπής, αυτή δεν θα μπορούσε να αποδείξει την παράβαση και, συνεπώς, να εκδώσει απόφαση περί επιβολής προστίμου.

92 Διαπιστώνεται, συνεπώς, ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, μη δεχόμενη ότι τα πληροφοριακά στοιχεία που είχαν προσκομιστεί αποκλειστικά από τις προσφεύγουσες δεν είχαν σημαντική πρόσθετη αποδεικτική αξία.

93 Δεύτερον, οι προσφεύγουσες φρονούν ότι υπαίτια για την καθυστέρηση με την οποία προσκόμισαν τα πληροφοριακά στοιχεία που είχαν στη διάθεσή τους είναι η Επιτροπή, διότι αυτή απεύθυνε την αίτηση παροχής πληροφοριών στη Nynas NV και όχι στη Nynas Belgium, στην οποία η αίτηση αυτή περιήλθε μόλις στις 23 Ιουλίου 2003, τρεις εβδομάδες αργότερα απ' ό,τι στις λοιπές επιχειρήσεις, στις οποίες είχε κοινοποιηθεί στις 30 Ιουνίου 2003.

94 Ωστόσο, από τη δικογραφία και, ιδίως, από την αλληλογραφία μεταξύ του δικηγόρου της Nynas και της Επιτροπής προκύπτει ότι η πρώτη αίτηση παροχής πληροφοριών εστάλη στη Nynas NV, στο πρόσωπο και στη διεύθυνση που εν συνεχεία υπέδειξε και η Nynas Belgium, και ότι η δεύτερη παραδέχθηκε ότι η αίτηση περιήλθε σε αυτή όταν κοινοποιήθηκε και στους λοιπούς αποδέκτες, ήτοι στις 4 Ιουλίου 2003. Εν πάση περιπτώσει, η ημερομηνία αποστολής ή κοινοποιήσεως της επίσημης αιτήσεως παροχής πληροφοριών της Επιτροπής δεν ασκεί επιρροή όσον αφορά την από χρονικής απόψεως εκτίμηση των αιτήσεων επιείκειας που υπέβαλαν εν προκειμένω οι επιχειρήσεις, καθώς οι αιτήσεις επιείκειας μπορούσαν να υποβληθούν οποτεδήποτε και, ιδίως, μετά τους διενεργηθέντες από την Επιτροπή αιφνίδιους επιτόπιους ελέγχους, και ανεξαρτήτως από την ημερομηνία αποστολής της αιτήσεως παροχής πληροφοριών.

95 Τρίτον, οι προσφεύγουσες χαρακτηρίζουν εσφαλμένη την εκτίμηση της Επιτροπής ότι η Nynas Belgium, με την απάντησή της της 2ας Οκτωβρίου 2003, δεν ζήτησε μείωση του προστίμου. Κατά τις παραγράφους 24 και 25 της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002, «[η] επιχείρηση που επιθυμεί να τύχει απαλλαγής από ένα πρόστιμο πρέπει να παρέχει αποδεικτικά στοιχεία της εν λόγω σύμπραξης (καρτέλ)» και «[η] επιχείρηση θα λάβει βεβαίωση παραλαβής από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού όπου θα αναφέρεται η ημερομηνία κατά την οποία υποβλήθηκαν τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία». Επομένως, η ανακοίνωση περί συνεργασίας του 2002 δεν προβλέπει συγκεκριμένο τύπο για την υποβολή αιτήσεως επιείκειας. Ωστόσο, από τον τρόπο με τον οποίο η Nynas διατύπωσε την απάντησή της της 2ας Οκτωβρίου 2003 στην αίτηση παροχής πληροφοριών δεν προκύπτει με σαφήνεια ότι επικαλείται τις διατάξεις της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002, καθώς ο νομικός σύμβουλός της αναφέρει μόνον ότι στη Nynas περιήλθαν «αντίγραφα εγγράφων τα οποία ελπίζει ότι θα είναι χρήσιμα για την έρευνα που διενεργεί η Επιτροπή, καθώς έχουν σημαντική πρόσθετη αποδεικτική αξία». Εν πάση περιπτώσει, το αν η απάντηση της Nynas Belgium της 2ας Οκτωβρίου 2003 αποτελεί αίτηση επιείκειας δεν ασκεί επιρροή για την έκβαση της διαφοράς, δεδομένου ότι η Επιτροπή προβαίνει στην τελική εκτίμηση σχετικά με την αξία των προσκομισθέντων αποδεικτικών στοιχείων στο τέλος μόνο της διοικητικής διαδικασίας, από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει δε ότι η Επιτροπή, μολονότι θεωρεί ότι η Nynas δεν είχε υποβάλει επισήμως αίτηση για μείωση του προστίμου βάσει της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002, εντούτοις έλαβε υπόψη της το έγγραφο αυτό, προκειμένου να εξετάσει αν είναι δυνατή, βάσει της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002, η μείωση του επιβληθέντος στη Nynas προστίμου.

96 Συμπερασματικώς, το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι δεν είναι προδήλως εσφαλμένη η εκτίμηση της Επιτροπής ότι τα προσκομισθέντα από τις προσφεύγουσες πληροφοριακά στοιχεία δεν έχουν σημαντική πρόσθετη αποδεικτική αξία και, για τον λόγο αυτό, δεν μπορεί να μειώσει το επιβληθέν σε αυτή πρόστιμο κατ' εφαρμογήν της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002.

Επί της αρχής της ισότητας

– Επιχειρήματα των διαδίκων

97 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή παραβίασε την αρχή της ισότητας σε βάρος τους, διότι τους επιφύλαξε μη δικαιολογημένη διαφορετική μεταχείριση σε σχέση με την Kuwait Petroleum. Καταρχάς, φρονούν ότι καμία άλλη επιχείρηση δεν υπέστη δυσμενή μεταχείριση επειδή ανασκεύασε τις δηλώσεις της σε βάρος της ExxonMobil και ότι το επιβληθέν στην Kuwait Petroleum πρόστιμο μειώθηκε κατά 30 %, παρά το γεγονός ότι η εταιρία αυτή ενήργησε όπως οι προσφεύγουσες. Προσάπτουν, εξάλλου, στην Επιτροπή ότι μεταχειρίστηκε τα προσκομισθέντα από αυτές

πληροφοριακά στοιχεία διαφορετικά σε σχέση με αυτά που προσκόμισε η Kuwait Petroleum. Συγκεκριμένα, η εν λόγω εταιρία προσκόμισε καθοριστικής σημασίας πληροφοριακά στοιχεία μόλις στις 9 Οκτωβρίου 2003, τα οποία απλώς επιβεβαίωναν στοιχεία που προέκυψαν από αιφνίδιους επιτόπιους ελέγχους και ήταν, εν πάση περιπτώσει, λιγότερο αναλυτικά από αυτά που προσκόμισε η Nynas Belgium. Παρά ταύτα, η Επιτροπή προτίμησε να επικαλεστεί, στην προσβαλλόμενη απόφαση, τις δηλώσεις της Kuwait Petroleum αντί αυτές των προσφευγουσών και, μάλιστα, παρέλειψε να τις παραθέσει ως πηγή πολυάριθμων πραγματικών στοιχείων. Η Επιτροπή παρέβη έτσι τις υποχρεώσεις χρηστής διοίκησης και αιτιολογήσεως των αποφάσεών της.

98 Η Επιτροπή αντικρούει τα επιχειρήματα των προσφευγουσών.

– Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

99 Υπενθυμίζεται, καταρχάς, ότι, όπως προαναφέρθηκε στη σκέψη 75 ανωτέρω, η Επιτροπή απλώς ανέφερε στην προσβαλλόμενη απόφαση ότι δεν μπόρεσε να αποδείξει, με τα προσκομισθέντα από τη Nynas στοιχεία, νέα σημαντικά χαρακτηριστικά της συμπράξεως, ιδίως λόγω του ότι η Nynas ανασκεύασε ορισμένες δηλώσεις της σχετικά με την ExxonMobilue, χωρίς, όμως, να επιβάλει στη Nynas κυρώσεις. Επομένως, το επιχείρημα των προσφευγουσών περί παραβιάσεως της αρχής της ισότητας, σε σχέση με την Kuwait Petroleum, είναι απορριπτέο ως προς το ζήτημα αυτό.

100 Κατά τη νομολογία, η Επιτροπή υποχρεούται, κατά την άσκηση της διακριτικής ευχέρειάς της, να ενεργεί σύμφωνα με την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως, η οποία παραβιάζεται όταν όμοιες καταστάσεις αντιμετωπίζονται κατά διαφορετικό τρόπο ή διαφορετικές καταστάσεις αντιμετωπίζονται καθ' όμοιο τρόπο, εκτός αν μια τέτοια αντιμετώπιση δικαιολογείται αντικειμενικώς, η αρχή δε αυτή απαγορεύει στην Επιτροπή να μεταχειρίζεται διαφορετικά τη συνεργασία των εμπλεκομένων επιχειρήσεων τις οποίες αφορά η ίδια απόφαση (βλ. απόφαση Raiffeisen Zentralbank Österreich κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 62 ανωτέρω, σκέψη 533 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Η νομολογία δέχεται, ωστόσο, ότι η Επιτροπή δεν παραβιάζει την αρχή αυτή, όταν εξαρτά τη μείωση του προστίμου από τον βαθμό συνεργασίας εκάστης επιχειρήσεως κατά τη διοικητική διαδικασία (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1998, T-311/94, BPB de Eendracht κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-1129, σκέψεις 309 έως 313, και T-317/94, Weig κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-1235, σκέψεις 287 έως 289). Εξάλλου, κατά τη νομολογία, η διαφορετική μεταχείριση των εμπλεκομένων επιχειρήσεων πρέπει να αντιστοιχεί σε διαφορετικό βαθμό συνεργασίας, ανάλογα με το αν οι πληροφορίες που παρασχέθηκαν ήταν διαφορετικές ή προσκομίστηκαν σε διαφορετικά στάδια της διοικητικής διαδικασίας ή υπό διαφορετικές περιστάσεις (απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Δεκεμβρίου 2005, T-48/02, Brouwerij Haacht κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. II-5259, σκέψεις 108 και 109).

101 Διευκρινίζεται, εξάλλου, ότι, κατά τη νομολογία, για να θεωρηθεί η συνεργασία μιας επιχειρήσεως συγκρίσιμη προς αυτήν άλλης επιχειρήσεως, αρκεί να επιδεικνύεται στο ίδιο στάδιο της διαδικασίας και όχι οπωσδήποτε αυθημερόν (απόφαση του Πρωτοδικείου της 30ής Απριλίου 2009, T-13/03, Nintendo και Nintendo of Europe κατά Επιτροπής, Συλλογή 2009, σ. II-947, σκέψη 178), πλην όμως η αρχή αυτή ίσχυε στο πλαίσιο του τίτλου Δ της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 1996, η οποία, σε αντίθεση προς την ανακοίνωση περί συνεργασίας του 2002, δεν προέβλεπε διαφορετική μεταχείριση των εμπλεκομένων επιχειρήσεων ανάλογα με τη χρονική σειρά με την οποία συνεργάστηκαν με την Επιτροπή (βλ. σκέψη 76 ανωτέρω).

102 Τέλος, όταν μια επιχείρηση απλώς επιβεβαιώνει, στο πλαίσιο της συνεργασίας, και μάλιστα με μικρότερη ακρίβεια και σαφήνεια, ορισμένα από τα πληροφοριακά στοιχεία που έχει ήδη προσκομίσει άλλη επιχείρηση στο πλαίσιο της συνεργασίας, ο βαθμός συνεργασίας της πρώτης, μολονότι ενδέχεται να έχει κάποια χρησιμότητα για την Επιτροπή, δεν μπορεί να θεωρηθεί συγκρίσιμος με αυτόν της επιχειρήσεως που πρώτη προσκόμισε τα στοιχεία αυτά. Πράγματι, μια δήλωση που απλώς ενισχύει, σε ορισμένο βαθμό, δήλωση που ήδη είχε η Επιτροπή στη διάθεσή της δεν διευκολύνει σημαντικά το έργο της Επιτροπής. Συνεπώς, δεν αρκεί για να δικαιολογήσει τη μείωση του προστίμου λόγω συνεργασίας

(αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 25ης Οκτωβρίου 2005, T-38/02, Groupe Danone κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. II-4407, σκέψη 455, και της 17ης Μαΐου 2011, T-343/08, Arkema France κατά Επιτροπής, Συλλογή 2011, σ. II-2287, σκέψη 137).

103 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι η Επιτροπή δεν παραβίασε την αρχή της ισότητας μειώνοντας το επιβληθέν στην Kuwait Petroleum πρόστιμο κατά 30 % βάσει της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002 και αρνούμενη να προβεί σε τέτοια μείωση του προστίμου που επιβλήθηκε στις προσφεύγουσες. Συγκεκριμένα, υπενθυμίζεται ότι η Kuwait Petroleum υπέβαλε στις 12 Σεπτεμβρίου 2003 αίτηση περί εφαρμογής της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002, συνημμένη στη δήλωση της επιχειρήσεως, ζητώντας ένα μέρος των πληροφοριακών στοιχείων που γνωστοποίησε στις 16 Σεπτεμβρίου 2003 να ληφθεί υπόψη στο πλαίσιο της αιτήσεώς της επιείκειας. Στις 18 Σεπτεμβρίου 2003 πραγματοποιήθηκε συνάντηση μεταξύ της Επιτροπής και της Kuwait Petroleum και στις 1 και 9 Οκτωβρίου 2003 η Επιτροπή ακροάστηκε τρεις πρώην εργαζομένους της Kuwait Petroleum. Με την προσβαλλόμενη απόφαση η Επιτροπή εκτίμησε ότι τα στοιχεία που παρασχέθηκαν στις 12 και 16 Σεπτεμβρίου 2003, καθώς και στις 1 και 9 Οκτωβρίου 2003 ενίσχυσαν, λόγω της σαφήνειάς τους, τη δυνατότητά της να αποδείξει την ύπαρξη της παραβάσεως, πλην όμως έπρεπε να λάβει επίσης υπόψη της ότι η αίτηση επιείκειας υποβλήθηκε ένδεκα μήνες μετά τη διενέργεια αιφνίδιων επιτόπιων ελέγχων και μετά την εκ μέρους της αποστολή αιτήσεως παροχής πληροφοριών, ότι είχε ήδη στη διάθεσή της ορισμένα αποδεικτικά στοιχεία προσκομισθέντα από άλλες εταιρίες και ότι η Kuwait Petroleum ανασκεύασε ορισμένες από τις σχετικές με την ExxonMobil δηλώσεις της. Επομένως, σε αντίθεση προς ό,τι ισχυρίζονται οι προσφεύγουσες, η Kuwait Petroleum προσκόμισε καθοριστικής σημασίας αποδεικτικά στοιχεία πριν τις 9 Οκτωβρίου 2003, παρέχοντας έτσι στην Επιτροπή, ήδη από τις 12 Σεπτεμβρίου 2003, τη δυνατότητα να επιβεβαιώσει τα στοιχεία που είχε ήδη στη διάθεσή της και να αποδείξει έτσι την ύπαρξη της παραβάσεως, καθώς η Kuwait Petroleum προσκόμισε, μεταξύ άλλων, το πρώτο άμεσο αποδεικτικό στοιχείο σχετικά με τις συσκέψεις με αντικείμενο την πίσσα, λαμβανομένου υπόψη του ότι η BP, που ήταν η πρώτη επιχείρηση που ενημέρωσε την Επιτροπή σχετικά με την ύπαρξη της συμπράξεως, δεν μετείχε τακτικά στις συσκέψεις αυτές (αιτιολογική σκέψη 383 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

104 Εν τέλει, από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτει ότι η περίπτωση των προσφευγουσών δεν είναι συγκρίσιμη προς αυτή της Kuwait Petroleum, τόσο από την άποψη της ημερομηνίας κοινοποιήσεως πληροφοριακών στοιχείων στην Επιτροπή όσο και από την άποψη του περιεχομένου τους. Οι προσφεύγουσες παραδέχθηκαν, άλλωστε, με το υπόμνημα απαντήσεως την ανώτερη αξία των προσκομισθέντων από την Kuwait Petroleum στοιχείων. Διαπιστώνεται, εξάλλου, ότι οι προσφεύγουσες, όταν ρωτήθηκαν συναφώς κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, δεν τεκμηρίωσαν τη θέση τους ότι, κατά την ακρόαση πρώην εργαζομένου της Kuwait Petroleum στις 9 Οκτωβρίου 2003, η Επιτροπή στηρίχθηκε σε στοιχεία προσκομισθέντα από αυτές στις 2 Οκτωβρίου 2003. Τέλος, η εκτίμηση της Επιτροπής ότι τα στοιχεία που προσκόμισε η Kuwait Petroleum κατά την ακρόαση της 9ης Οκτωβρίου 2003 είχαν σημαντική πρόσθετη αποδεικτική αξία δεν ασκεί επιρροή όσον αφορά την εκτίμηση της Επιτροπής σχετικά με την αποδεικτική αξία των στοιχείων που είχε προηγουμένως προσκομίσει η εταιρία αυτή και, ως εκ τούτου, δεν ασκούν επιρροή ούτε όσον αφορά την εκτίμηση της αξίας των προσκομισθέντων από τις προσφεύγουσες πληροφοριακών στοιχείων.

105 Επομένως, δεδομένου ότι οι περιπτώσεις της Kuwait Petroleum και των προσφευγουσών δεν είναι συγκρίσιμες, στον βαθμό που οι προσφεύγουσες προσκόμισαν στην Επιτροπή με καθυστέρηση μειωμένης αξίας πληροφοριακά στοιχεία, η Επιτροπή δεν παραβίασε την αρχή της ισότητας, αρνούμενη να μειώσει το επιβληθέν σε αυτές πρόστιμο, κατ' εφαρμογήν της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002.

106 Περαιτέρω, στο πλαίσιο του υπό κρίση λόγου, οι προσφεύγουσες προβάλλουν αιτιάσεις περί παραβιάσεως της αρχής της χρηστής διοικήσεως και της υποχρεώσεως της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως, αρκούμενες στην επισήμανση ότι η Επιτροπή όφειλε να προσδιορίσει την πηγή των πορισμάτων της και να προσδώσει ανάλογη σημασία στα αντίστοιχης αποδεικτικής αξίας στοιχεία.

107 Κατά το άρθρο 44, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, το εισαγωγικό δικόγραφο πρέπει να περιλαμβάνει συνοπτική έκθεση των προβαλλόμενων λόγων. Η έκθεση αυτή πρέπει να είναι αρκούντως σαφής και ακριβής, ώστε να μπορούν ο μεν καθού να προετοιμάζει την άμυνά του, το δε Γενικό Δικαστήριο να κρίνει την προσφυγή, ενδεχομένως χωρίς να χρειαστεί πρόσθετες πληροφορίες. Το δικόγραφο πρέπει, ως εκ τούτου, να διευκρινίζει σε τι συνίσταται ο λόγος ακυρώσεως στον οποίο στηρίζεται η προσφυγή, οπότε η αφηρημένη επίκλησή του δεν ικανοποιεί τις επιταγές του Κανονισμού Διαδικασίας. Ανάλογα ισχύουν όσον αφορά τις αιτιάσεις που προβάλλονται προς στήριξη λόγου ακυρώσεως (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 12ης Ιανουαρίου 1995, T-102/92, Viho κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-17, σκέψη 68, και της 14ης Μαΐου 1998, T-352/94, Mo och Domsjö κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-1989, σκέψη 333).

108 Εν προκειμένω, η αιτίαση περί παραβιάσεως της αρχής της χρηστής διοικήσεως από την Επιτροπή είναι σε τέτοιο βαθμό ασαφής, ώστε το Γενικό Δικαστήριο δεν είναι σε θέση να προσδιορίσει καν το αντικείμενό της. Συγκεκριμένα, οι προσφεύγουσες δεν προσδιορίζουν σε ποιες ακριβώς αιτιολογικές σκέψεις η Επιτροπή επέλεξε αυθαίρετα να στηριχθεί στις δηλώσεις της Kuwait Petroleum αντί στις δικές τους και, επιπλέον, σε ποιες αιτιολογικές σκέψεις παρέλειψε η Επιτροπή να χαρακτηρίσει τις δηλώσεις τους ως πηγή των πορισμάτων της. Επομένως, η αιτίαση αυτή είναι απορριπτέα ως απαράδεκτη.

109 Η αιτίαση περί ελλιπούς αιτιολογήσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως είναι επίσης αόριστα διατυπωμένη. Ωστόσο, ακόμη και αν η αιτίαση αυτή κρινόταν παραδεκτή, η υποχρέωση αιτιολογήσεως πρέπει, κατά τη νομολογία, να παρέχει στον μεν ενδιαφερόμενο τη δυνατότητα να γνωρίζει τους δικαιολογητικούς λόγους του ληφθέντος μέτρου, προκειμένου να επικαλεστεί, ενδεχομένως, τα δικαιώματά του και να εξακριβώσει αν η απόφαση είναι ή όχι βάσιμη, στον δε κοινοτικό δικαστή τη δυνατότητα να ασκήσει έλεγχο νομιμότητας. Η υποχρέωση αιτιολογήσεως πρέπει να αξιολογείται σε συνάρτηση με τις περιστάσεις της υποθέσεως, ιδίως δε με το περιεχόμενο της επίμαχης πράξεως, τη φύση της παρατιθεμένης αιτιολογίας και το πλαίσιο εντός του οποίου εκδόθηκε η πράξη αυτή (απόφαση Krupp Thyssen Stainless και Acciai speciali Terni κατά Επιτροπής, σκέψη 27 ανωτέρω, σκέψη 129).

110 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι η Επιτροπή εξέθεσε με την απαιτούμενη σαφήνεια και ακρίβεια τους λόγους για τους οποίους αποφάσισε να μειώσει το επιβληθέν στην Kuwait Petroleum πρόστιμο και να μη μειώσει το επιβληθέν στις προσφεύγουσες. Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 382 έως 385 και 389 έως 393 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή εκτίμησε ότι τα πληροφοριακά στοιχεία που προσκόμισε η Kuwait Petroleum στις 12 και 16 Σεπτεμβρίου 2003, καθώς και στις 1 και 9 Οκτωβρίου 2003 ενίσχυσαν, λόγω της ακρίβειάς τους, τη δυνατότητά της να αποδείξει την ύπαρξη της παραβάσεως, ενώ τα στοιχεία που γνωστοποίησε η Nynas στις 2 Οκτωβρίου 2003, μολονότι ήταν πολύ αναλυτικά και προσκομίστηκαν εκουσίως, δεν ενίσχυσαν τη δυνατότητα της Επιτροπής να αποδείξει την παράβαση, καθώς η Επιτροπή διέθετε ήδη τότε τα στοιχεία που ήταν απαραίτητα για την απόδειξη των κύριων στοιχείων της παραβάσεως. Η Επιτροπή παρέθεσε αναλυτικά, μεταξύ άλλων, τις πηγές των στοιχείων που είχε στη διάθεσή της και βάσει των οποίων θεώρησε ότι είναι δυνατή η απόδειξη των κύριων στοιχείων της παραβάσεως.

111 Επομένως, η αιτίαση αυτή είναι απορριπτέα ως αβάσιμη. Βάσει των προεκτεθέντων, κρίνεται συνολικά απορριπτέος ο λόγος ακυρώσεως σχετικά με τη μη μείωση του προστίμου βάσει των διατάξεων του τίτλου Β της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002.

Επί της αρνήσεως της Επιτροπής να μειώσει το πρόστιμο βάσει των κατευθυντήριων γραμμών

Επιχειρήματα των διαδίκων

112 Οι προσφεύγουσες προβάλλουν, επικουρικώς, ότι η Επιτροπή έπρεπε να λάβει υπόψη της την ουσιαστική συνεργασία τους πέραν των διατάξεων της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002, σύμφωνα με το σημείο 3 των κατευθυντήριων γραμμών.

113 Η Επιτροπή αντικρούει τα επιχειρήματα των προσφευγουσών.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

114 Κατά τις διατάξεις του σημείου 3, έκτη περίπτωση, των κατευθυντήριων γραμμών, η Επιτροπή δύναται να μειώσει το βασικό ποσό του προστίμου, σε περίπτωση «ουσιαστικής συνεργασίας της επιχειρήσεως στο πλαίσιο της διαδικασίας, πέραν του πεδίου εφαρμογής της ανακοινώσεων [περί συνεργασίας του] 1996». Συναφώς, ο δικαστής της Ένωσης έχει διευκρινίσει ότι, βάσει των διατάξεων αυτών των κατευθυντήριων γραμμών, η Επιτροπή δύναται να μειώσει το επιβληθέν πρόστιμο, σε περίπτωση συνεργασίας της επιχειρήσεως στο πλαίσιο διαδικασίας με αντικείμενο την παράβαση των κανόνων του ανταγωνισμού, μόνον εφόσον δεν έχει εφαρμογή η ανακοίνωση περί συνεργασίας του 1996 (βλ., συναφώς, αποφάσεις Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 32 ανωτέρω, σκέψεις 380 έως 382, και BASF κατά Επιτροπής, σκέψη 64 ανωτέρω, σκέψεις 585 και 586).

115 Πάντως, η ανακοίνωση περί συνεργασίας του 2002, κατ' αναλογία προς την ανακοίνωση περί συνεργασίας του 1996, την οποία έχει αντικαταστήσει υπό ορισμένες προϋποθέσεις από τις 14 Φεβρουαρίου 2002, έχει εφαρμογή στις μυστικές συμπράξεις μεταξύ επιχειρήσεων με στόχο τον καθορισμό τιμών, ποσοστώσεων παραγωγής ή πωλήσεων, κατανομής των αγορών ή απαγόρευσης εισαγωγών ή εξαγωγών, αποκλειομένων έτσι των κάθετων συμπράξεων ή των συμπράξεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 82 ΕΚ.

116 Εν προκειμένω, δεδομένου ότι η επίμαχη παράβαση εμπίπτει αναμφισβήτητα στο πεδίο εφαρμογής της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002, οι διατάξεις του άρθρου 3, έκτη περίπτωση, των κατευθυντήριων γραμμών δεν έχουν εφαρμογή ως προς τις προσφεύγουσες. Επομένως, ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως είναι απορριπτέος ως αλυσιτελής, διότι αφορά παραβίαση διατάξεων οι οποίες δεν έχουν εν προκειμένω εφαρμογή.

117 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι πρέπει να απορριφθεί το αίτημα περί ακυρώσεως του άρθρου 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

3. *Επί του αιτήματος περί μειώσεως του προστίμου*

118 Δεδομένου ότι, εν προκειμένω, κανένα στοιχείο δεν δικαιολογεί μείωση του προστίμου, το αίτημα περί μεταρρυθμίσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτό. Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

119 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι οι προσφεύγουσες ηττήθηκαν, πρέπει να καταδικαστούν στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει τις Nynäs Petroleum AB και Nynas Belgium AB στα δικαστικά έξοδα.

Jaeger Wahl Soldevila Fragoso

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 27 Σεπτεμβρίου 2012.

(υπογραφές)

Περιεχόμενα

Ιστορικό της διαφοράς 1

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων 3

Σκεπτικό 4

1. Επί του αιτήματος περί ακυρώσεως του άρθρου 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως 4

Σχετικά με την πλάνη περί το δίκαιο 4

Επιχειρήματα των διαδίκων 4

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου 5

Επί της πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως κατά τον καταλογισμό ευθύνης στη Nyndς AB 7

Επιχειρήματα των διαδίκων 7

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου 8

– Επί της αυτοτέλειας της Nynas NV κατά τον καθορισμό της εμπορικής πολιτικής της 9

– Επί της συμπεριφοράς της μητρικής εταιρίας στην οικεία αγορά και επί του ρόλου της στην παράβαση 10

– Επί της αιτιάσεως ότι ελήφθησαν υπόψη στοιχεία εντελώς τυπικού χαρακτήρα 10

2. Επί του αιτήματος περί ακυρώσεως του άρθρου 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως 11

Επί της αρνήσεως της Επιτροπής να μειώσει το πρόστιμο βάσει των διατάξεων του τίτλου Β της ανακοινώσεως περί συνεργασίας του 2002 11

Επί της πλάνης περί το δίκαιο 13

– Επιχειρήματα των διαδίκων 13

– Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου 14

Επί της πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως 15

– Επιχειρήματα των διαδίκων 15

– Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου 16

Επί της αρχής της ισότητας 18

– Επιχειρήματα των διαδίκων 18

– Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου 19

Επί της αρνήσεως της Επιτροπής να μειώσει το πρόστιμο βάσει των κατευθυντήριων γραμμών 21

Επιχειρήματα των διαδίκων 21

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου 22

3. Επί του αιτήματος περί μειώσεως του προστίμου 22

Επί των δικαστικών εξόδων 22